

İÇİNDEKİLER

01	Rapor Hakkında
02	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
04	Genel Müdür'ün Mesajı
06	Rakamlarla Tüpraş
08	Kurumsal Yönetim
12	Enerjinin Geleceği
16	Çevre Yönetimi
22	İş Devamlılığı
28	İş Gücü Uygulamaları
34	İş Sağlığı ve Güvenliği
36	Toplumsal Gelişim
48	GRI İndeksi
	İletişim

RAPOR HAKKINDA

2008 yılında, Türk iş dünyasında bir ilki gerçekleştirerek başlattığımız finans dışı raporlama uygulamasının bu yıl sekizincisiyle, faaliyetlerimizin sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerini, bu alanlarda geliştirdiğimiz yönetsel yaklaşımlarımızı ve elde ettiğimiz sonuçları paydaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Raporu, GRI Standartları: Temel seçeneğine uygun olarak hazırlanmıştır. Açıklamalar yapılırken GRI Standartları'nda yer alan göstergeler kullanılmakla birlikte, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Raporu gereklilikleri de göz önünde bulundurulmuş; sektör genelinde kabul gören göstergelere de yer verilmiştir.

Tüpraş 2016 Sürdürülebilirlik Raporu'nda yer alan bilgiler, 1 Ocak-31 Aralık 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilen faaliyetlere yönelik bilgileri

kapsamaktadır. Raporun kapsamı, rafinaj faaliyetleri ile sınırlı olup, Tüpraş rafineri işletmelerinin faaliyet ve performans sonuçlarını yansıtmaktadır. İlgili konularda tedarikçi ve iş ortakları gibi çeşitli paydaş gruplarına yönelik bilgilere ve kurum bütünlüğünü yansıtmak adına Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları Opet Petrolcülük A.Ş. ve Ditaş'a ait genel tanıtıcı bilgilere de yer verilmektedir. Takip edilen finansal raporlama ilkeleri gereği, bağlı ortaklıkların finansal verileri Tüpraş performans rakamlarına dahil edilmiştir.

Raporun PDF versiyonuna ve geçmiş dönemlere ait raporlara www.tupras.com.tr adresinden erişebilirsiniz.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Değerli Paydaşlarımız,

Uzun süredir küresel ölçekte yaşanan düşük ekonomik büyüme trendi raporlama döneminde ülkelerin yapısal sorunlarını belirginleştirdi. Türkiye açısından baktığımızda ise, mevcut yapısal ekonomik sorunların yanı sıra yaşadığımız hain darbe teşebbüsü, bölgemizde süregelen çatışmalar ve siyasi belirsizlikler 2016 yılında Türk ekonomisinin zorlu bir sürece girmesine neden oldu. Tüpraş olarak bu zorlu dönemde elde ettiğimiz operasyonel ve finansal sonuçlarla paydaşlarımız için değer üretmeye devam etmenin gururunu yaşadık.

2016 yılını emtia-rafinaj sektörü açısından değerlendirdiğimizde, ilk altı aylık dönemin sektör için oldukça zorlu geçtiğini, ikinci altı aylık dönemde ise dalgalı trende rağmen nispeten daha olumlu bir sürece girildiğini gözlemledik. Yıla 37 ABD Doları/varil düzeyinden başlayan ham petrol fiyatları OPEC ülkelerinin üretim kısıtlamaları ve Rusya gibi OPEC dışı ülkelerin de bu eğilime destek vermesiyle yılı 55 ABD Doları/varil seviyesinde kapattı.

Dönem içinde Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin sağladığı avantajla ağır ham petrol işleme esnekliğini de kullanarak RUP öncesi döneme kıyasla Türkiye'nin orta distilat ithalat ihtiyacını 5 milyon ton azaltıp, reformat dahil 1 milyon ton daha fazla benzin ihracatı gerçekleştirerek cari açığın düşürülmesine katkı sağladık.

Tüpraş, iklim değişikliğiyle mücadelenin ön plana çıktığı günümüzde, yeni enerji teknolojileri geliştirmeye yönelik gerçekleştirdiği Ar-Ge çalışmalarına 40 milyon TL üzerinde kaynak aktardı. Diğer taraftan sürekli iyileştirme

alanlarımızdan biri olan enerji verimliliği projelerimiz sayesinde yıl içinde 1.263 TJ enerji tasarrufu gerçekleştirerek sera gazı emisyonu miktarını da 92.675 ton CO₂e azalttık. Geçtiğimiz dönemde faaliyete geçirdiğimiz ve Körfez Belediyesi'nin deşarj ettiği atıksuyun tekrar üretime kazandırılmasını sağlayan yeni atıksu tesisimizle temiz su tüketimini 2017 yılında 13,2 milyon m³ azalttık.

2016 yılında temel önceliklerimizden bir diğeri olan iş sağlığı ve güvenliği konusunda da performansımızı geliştirmeye yönelik çalışmalarımızı sürdürdük. Bu kapsamda uluslararası ölçekte kabul gören iyi uygulama örnekleriyle şirket prosedürlerimizi geliştirmeye devam ettik. Uygulamalarımızın çalışanlar nezdinde de kabul görmesi ve aktif olarak hayata geçirilmesine yönelik 136 bin saate yakın eğitim gerçekleştirdik. Diğer taraftan uzun yıllardır yürüttüğümüz toplumsal gelişim çalışmalarımızla Türkiye'nin sosyoekonomik gelişimine katkı sunmaya devam ettik.

Paydaşlarımız ve ülkemiz için değer üretirken sürdürülebilirlik performansımızı geliştirmeye raporlama döneminde de devam ettik. Zorlu koşullara rağmen elde ettiğimiz başarıyı katkılarıyla mümkün kılan tüm paydaşlarımıza teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

Ömer M. Koç

Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Saygıdeğer paydaşlarımız,

Zorlu koşullar içinde başlayan raporlama dönemini, ikinci yarıda yaşanan iyileşme ve şirketimizin gösterdiği yüksek performansla birlikte başarıyla kapattık. Yıl içinde devam eden altyapı yatırımları ve özellikle otomobil, hafif ticari araç satışlarında rekor düzeylere erişilmesi yakıt talebinin de artmasına yol açtı. EPDK verilerine göre 2016 yılında Türkiye’de motorin tüketimi %8,5 artışla 22,3 milyon tona, benzin tüketimi ise %6,5 artışla 2,2 milyon tona ulaştı. Toplam petrol ürünleri tüketimi de %7,6 büyüyerek 26,7 milyon tona yükseldi.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi yatırımımızla artan dönüşüm kapasitesi ve farklı türde ham petrol işleyebilme esnekliği sayesinde elde ettiğimiz beyaz ürün verimliliği ile üretim karlılığımızı koruduk. Marjların azalması ve bölgesel arbitraj avantajlarının kaybolmasına rağmen üretimden gelen güçle 2016 yılında yurt içi satış hacmimizi Türkiye’deki talep artışının üzerinde artırarak rekor satış miktarına ulaştık. Yıl içinde 27 ülkeye 5,5 milyon ton ürün ihracatı gerçekleştirerek toplam 30,3 milyon tonla Tüpraş tarihinin en yüksek satış miktarına ulaştık.

2016 yılı sürdürülebilirlik ve kurumsal yönetim alanlarında da performansımızı geliştirdiğimiz bir yıl oldu. Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi’nde yer almaya devam ederken Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notumuz da 9,42 olarak belirlendi.

Öncelikli sürdürülebilirlik konularımızdan biri olan iklim değişikliğiyle mücadele ve enerji verimliliği alanında çalışmalarımıza hızla devam ediyoruz. 2017 yılında Avrupa’nın düşük emisyonlu rafinerileri kapsamına girmeyi hedefliyoruz. Bu amaç doğrultusunda 2009 yılında 120,9 düzeyinde olan ortalama enerji yoğunluğu endeks (EI) değerini, yatırım ve iyileştirmelerle 2016 yılında 101,8’e düşürdük. Sonuç olarak dönem içinde

1.263 TJ enerji, 92.675 ton CO₂e sera gazı emisyonu tasarrufu gerçekleştirdik. Yıl içinde üretim süreçlerimizde 20 milyon m³ üzerinde atıksu geri kazanımı sağladık. Bunun yanında yeni atıksu arıtma tesisimizin kullanım oranını da artırarak Körfez Belediyesi’nin deşarj ettiği 13,2 milyon m³ atıksuyun da tekrar üretime kazandırılmasını sağladık.

Yeni rafinaj teknolojileri, çevresel etkileri düşürülmüş ürün ve alternatif yakıt geliştirme hedefiyle yürüttüğümüz Ar-Ge faaliyetlerimizi raporlama döneminde de sürdürdük. 2016 yılında 13 ulusal, 11 uluslararası patent başvurusu yaptık; 3 ulusal, 2 uluslararası patent tescil ettirdik. 2010 yılından beri gerçekleştirdiğimiz bilimsel yayın sayısını da 167’ye yükselttik. Temel sürdürülebilirlik önceliklerimizden biri olan iş sağlığı ve güvenliği alanında da raporlama döneminde çalışmalarımıza devam ettik. Yıl içinde kaza sıklık oranımızı 1,9 düzeyine indirirken, Tüpraş ve müteahhit çalışanlarına 136 bin saate yakın iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verdik. Diğer taraftan raporlama döneminde eğitim, çevre, kültür-sanat ve spor alanlarında toplumsal gelişimin desteklenmesine yönelik bağış ve sponsorluk faaliyetlerine 24,4 Milyon TL kaynak aktardık.

Kurulduğumuz günden beri Türkiye’nin petrol ürünleri ihtiyacını kesintisiz karşılamak için çalışıyor, ülke kalkınmasına destek veriyoruz. Sosyal, ekonomik ve çevresel alanlarda elde ettiğimiz performansla yaşadığımız toplumun yaşam kalitesini artırırken çalışmalarımıza güç veren çalışanlarımıza, yüklenici ve tedarikçilerimize, iş ortaklarımıza, müşterilerimize, yatırımcı ve hissedarlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

RAKAMLARLA TÜPRAŞ

Tüpraş Rafinerileri	Rafinaj Kapasitesi (milyon ton)	Depolama Kapasitesi (milyon m ³)	Kapasite Kullanım Oranı (%)	Üretim (milyon ton)	Satış (milyon ton)
İzmit Rafinerisi	11,0	3,03	107,4	11,0	14,8
İzmir Rafinerisi	11,0	2,51	106,3	11,2	10,4
Kırıkkale Rafinerisi	5,0	1,42	101,3	4,8	4,4
Batman Rafinerisi	1,1	0,2	92,5	1,0	0,8

OPET

Tüpraş'ın %40 oranında hissedarı olduğu Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende satışlar, ticari ve endüstriyel satışlar, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 1,1 milyon m³ hacmindeki depolama kapasitesiyle Tüpraş için önemli bir lojistik avantaj sağlayan Opet, 2016 yılında 3,7 milyon m³ jet yakıtı satışı gerçekleştirmiştir.

DİTAŞ

Tüpraş'ın %79,98 oranında hissedarı olduğu Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol taşımacılığı, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin ihtiyaçları doğrultusunda petrol ürünü taşımacılığı yapmaktadır. Ditaş, 2016 yılında 9,3 milyon ton ham petrol ve 5,9 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır.

24,8
Milyon Ton
Yurt İçi Satış

5,5
Milyon Ton
İhracat

27,7
Milyon Ton
**Ham Petrol
Temini**

28,3
Milyon Ton
**İşlenen
Ham Petrol**

92.675
CO₂e
**Emisyon
Tasarrufu**

1.263
TJ
**Enerji
Tasarrufu**

20
m³
**Su
Geri Kazanımı**

346
Milyon TL
**Çevre
Harcaması**

412
Kadın Çalışan

248.878
Kişi*Saat
Eğitim

24,4
Milyon TL
**Toplumsal
Yatırım**

%63
Yerel Tedarik

KURUMSAL YÖNETİM

SPK tarafından yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri, yerel ve uluslararası yönetim normları, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri Tüpraş'ın kurumsal yönetim yapısını oluşturan temel bileşenlerdir. Kurumsal yönetim modelinin geliştirilmesi temel bir çalışma alanı olup elde edilen gelişim Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne Uyum Raporları aracılığıyla her yıl raporlanmaktadır.

YÖNETİM KURULU VE ÜST YÖNETİM YAPISI

Tüpraş'ın en üst düzey karar alma organı olan Genel Kurul, belirli bir süre için görev alması adına 15 üyeden oluşan Yönetim Kurulu'nu seçer. Şirket faaliyetlerinin sevk ve idaresinden sorumlu olan Yönetim Kurulu'nda 5 bağımsız üye görev yapmakta olup icrada görev alan üye bulunmamaktadır. Yönetim Kurulu'nda çeşitliliğin sağlanmasının Yönetim Kurulu'nun etkin çalışmasına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yönetim Kurulu'nda farklı görüşlerin temsil edilmesinin sağlanmasının bir aracı olan kadın Yönetim Kurulu üyeleri için bir hedef oran belirlenmesi yönünde değerlendirme çalışmaları devam etmekte olup, halihazırda Yönetim Kurulu'muzda 1 kadın üye bulunmaktadır.

Tüpraş Yönetim Kurulu'nun görevlerini yerine getirmesinde etkinliğin artırılması adına Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi, Yürütme Komitesi ve Etik Kurul görev yapmaktadır.

Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük görevleri de farklı kişilerce yürütülmektedir. Genel Müdür'ün başında bulunduğu üst yönetimin ana görevi Yönetim Kurulu tarafından kararlaştırılan stratejik planın ve kurumsal politikaların uygulamaya konmasıdır. Bu nedenle Tüpraş üst yönetimi çeşitli alanlarda mesleki kariyer ve uzmanlığını ispatlamış 27 kişiden oluşmaktadır. Üst yönetimde 1, orta düzey yönetimde 22 kadın yönetici görev yapmaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

Tüpraş'ın sürdürülebilirlik yönetimi anlayışını oluşturan hedef; "Risk ve fırsat odaklı bir yaklaşım ve sistematik yöntemlerle değer yaratmak" olarak tanımlanır. Dönemsel olarak bir araya gelen Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Çalışma Grubu, sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi sürecini yürütür. Bu süreçte paydaş beklentileri, risk alanları ve fırsatlar, şirket stratejileri ve şirket dışı uzman görüşleri de alınarak sosyal, ekonomik ve çevresel konular değerlendirilir. Şirket yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilen bir ön değerlendirme ile üzerinde tartışılacak konu evreni tasarlanır. Sonrasında Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Çalışma Grubu, son değerlendirmeyi gerçekleştirerek öncelikli konu portföyünü belirler.

Öncelikli Konular	Tedarik Süreçleri	Üretim Süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Pazarlama ve Satış Süreçleri	Satış Sonrası Süreçleri
İş Sağlığı ve Emniyeti	•	•	•		
Su Yönetimi		•			
Enerji Verimliliği		•	•		
Üretimin Çevresel Etkileri		•	•		
İnovasyon Ar-Ge ve Dijitalleşme		•		•	
Yasal Uyum	•	•	•	•	•
Müşteri Memnuniyeti		•		•	•
Sera Gazları ve İklim Değişikliği		•			
Sürdürülebilir Enerji Kaynakları		•		•	
Varlık Yönetimi ve Emre Amadelik		•			

PAYDAŞ KATILIMI

Tüpraş, katılımcı bir yönetim anlayışı benimseyerek karar ve uygulama süreçlerinde paydaş görüşlerinin seslendirilmesini teşvik eden mekanizmalar geliştirmektedir. Bu mekanizmalar aracılığıyla paydaşların şirket faaliyetleri ve sonuçları hakkında şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda bilgilendirilmesi sağlanmış olur.

Tüpraş, hiçbir siyasi veya ideolojik düşünce, eğilim ya da örgütlenmenin tarafı olmaz; siyasi parti, politikacı ve adayların faaliyet veya kampanyalarına doğrudan ya da dolaylı olarak destek vermez. Şirket faaliyet sahalarının ya da şirket kaynaklarının bu gibi çalışmalar için kullanılmasına ve şirketin özel çıkarı için lobi faaliyeti yürütülmesine izin verilmez. Tüpraş, kamu kuruluşlarıyla kurduğu şeffaf ilişkiler

çerçevesinde karşılıklı bilgi paylaşımında bulunur ve sektör hakkındaki bilgi taleplerini yanıtlar. Sektörel sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına destek vererek sektörel sorunların çözümüne katkıda bulunur. Kamu kuruluşlarının müşteri konumunda bulunduğu durumlarda ve ihale alım süreçlerinde serbest rekabet kurallarına ve yasal prosedürlere tam uyum içinde hareket eder.

PAYDAŞ İLETİŞİM ARAÇLARI

Çalışanlar

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Çalışan Bağlılığı Araştırması (yıllık), İç İletişim Toplantıları (yıllık), Performans Değerlendirme Toplantıları (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), İç Bilgilendirme Duyuruları (anlık), Toplumsal Projeler (sürekli), Sosyal Etkinlik Kulüpleri (sürekli), Rafine Öneriler Sistemi (sürekli), Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), Rafineri Bilgi Bankası (sürekli) ve Kurumsal Portal (sürekli)

Pay Sahipleri ve Yatırımcılar

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Genel Kurul Toplantıları (yıllık), Ara Dönem Faaliyet Raporları (üç aylık), Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları (anlık), Roadshow ve Yatırımcı Sunumları (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Analist Sunumları ve Telekonferanslar (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Müşteriler

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Müşteri Memnuniyeti Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Müşteri Portalı (sürekli), Müşteri İlişkileri Yönetim Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

İş Ortakları ve Tedarikçiler

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Tedarikçi Memnuniyet Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Dolaylı Çalışanlar

Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

PAYDAŞ İLETİŞİM ARAÇLARI

Sendikalar

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Toplantı ve Görüşmeler (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Kamu Kurum ve Kuruluşları

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Denetimler (periyodik/anlık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Teşvikler (talep üzerine), İnternet Sitesi (sürekli)

Sivil Toplum Kuruluşları

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Üyelikler (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Eğitim Kurumları

Ar-Ge Ortaklıkları (proje bazında), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Altyapı ve Eğitim Destekleri (talep üzerine), yüksek lisans ve Sektörel Uzmanlık Programları (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Medya

Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Basın Toplantıları ve Bültenleri (anlık), İnternet Sitesi (sürekli)

Yerel Halk

Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları (iki yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Toplum

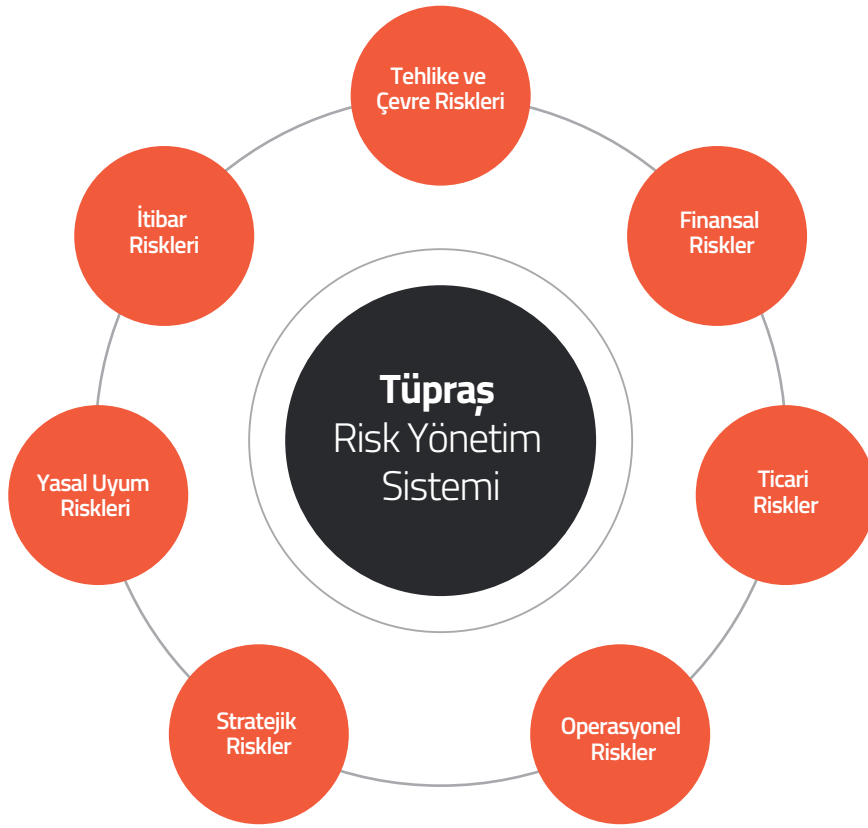
Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları (iki yıllık), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

RİSK YÖNETİMİ

Tüpraş, risk yönetimi kapsamında, şirketin karşılaşılabileceği riskleri erken teşhis ederek bunları fırsata dönüştürmek amacıyla gerekli planları hazırlar. Risk yönetiminin en üst düzey organı olan Risk Yönetim Komitesi, risk unsurlarının tanımlanması, değerlendirilmesi,

izlenmesi ve yönetilmesinden, bu amaçla iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasından, bu sistemlerin kurumsal yapıya entegre edilmesinden, risk unsurlarının ölçülmesinden, Yönetim Kurulu'na raporlanması ve karar mekanizmalarında kullanılmasından sorumludur.

Bu çalışmalar Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Birimi tarafından hayata geçirilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında takip edilen Tüpraş Risk Yönetim Sistemi sürdürülebilirlik risklerinin de dahil edildiği 7 ana başlıktan oluşmaktadır.

İÇ DENETİM ve KONTROL

Tüpraş'ta iç denetim faaliyetleri, Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri doğrultusunda oluşturulan proaktif bir metodolojiyle gerçekleştirilmektedir. Denetim çalışmaları, Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Birimi tarafından mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suistimal ana başlıklarında, yıllar itibarıyla belirlenmiş süreç ve konular üzerinden yürütülür. Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel mali ve rutin süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş tematik süreç denetimleri ise en az bir kez gerçekleştirilir. Tüpraş'ın faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan ve konsolide finansal tablolarda kullanılan bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla devamlı olarak gerçekleştirilen iç kontroller sırasında yapılan tespitler şirket yönetimi ile paylaşılır ve süreçlerin iyileştirilmesine yönelik belirlenen aksiyon planları izlenerek çalışmalara eşlik edilir.

Yıllık risk temelli denetim planları oluşturulur. Denetim tespitleri Şirket içinde zaman kaybetmeksizin yayımlanarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanır. Tespitler düzenli olarak gözden geçirilerek faaliyetlerde sağlanan iyileştirmeler takip edilir. Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü 2016 yılında 25 defa rafinerileri ziyaret etmiş ve toplamda 155 kişi günlük mesaisi içinde çeşitli denetimler gerçekleştirmiştir.

Denetim faaliyetleri kapsamında tüm iş birimleri, rüşvet ve yolsuzluk risklerine karşı da değerlendirilmektedir. Elde edilen bulgular Etik Kurulu'na taşınmaktadır. Kurul'un verdiği karar doğrultusunda gerekli yaptırım uygulanabilmekte, düzeltici ve önleyici çalışmalar yapılmaktadır. Şüpheli uyandıran durumlar oluştuğunda çalışan ve diğer ilgili paydaşların Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'ne konuyu gizlilik ilkesi çerçevesinde iletilmesini sağlayacak gerekli iletişim kanalları da bulunmaktadır. İletilen ihbarlar gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilerek üst yönetime iletilmektedir. Tüpraş çalışanlarının tamamı Etik

Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri hakkında bilgilendirilmektedir.

Tüpraş, satın alma operasyonları dahilinde tedarikçi denetim çalışmaları da yürütmektedir. Raporlama döneminde 385 tedarikçi denetim sürecine tabi tutulmuştur. Raporlama döneminde, üretim kalitesi, çevre yönetimi, çalışma ortamı ve insan hakları gibi unsurların değerlendirildiği tedarikçi denetim sürecinden beklenen minimum koşulları sağlayamadığı gerekçesiyle kontratı iptal edilen 1 tedarikçi firma bulunmaktadır.

Tüpraş, faaliyetlerinde yasalara tam uyumu hedeflemekte, doğrudan ve dolaylı olarak taraf olduğu inisiyatiflere karşı taahhütlerini de uyum çalışmaları kapsamında yönetmektedir. OHSAS 18001, ISO 14001 ve ISO 27001 sistem standartlarına uyum düzeyi de aynı özenle takip edilmekte ve bağımsız denetimler doğrultusunda sertifikalandırılma uygulamaları yürütülmektedir.

ENERJİNİN GELECEĞİ

Enerji; toplumsal refah ve ekonomik gelişim için hayati öneme sahiptir. Bu nedenle Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını karşılarken, yenilikçi uygulamalarla sektörü yönlendirmek ve müşteri memnuniyetini en üst düzeyde tutmak Tüpraş'ın stratejisinin odak noktasıdır. Tüpraş bu kapsamda dünya genelinde enerji sektörünün içinde bulunduğu dönüşüm sürecini yakından takip etmekte ve geleceğin piyasa koşullarına uyumun güvence altına alınması yolunda çalışmalarını sürdürmektedir.

2050 yılında dünya nüfusunun 9 milyara ulaşması, nüfusun %75'inin kentlerde yaşaması beklenmektedir.. Bu beklentiler enerji ihtiyacının belirgin olarak artacağına işaret etmektedir. Örneğin aynı dönemde özellikle gelişmekte olan ülkelerde araç sayısında yaşanacak artışla toplam taşıt sayısının da 2 katına çıkacağı öngörülmektedir. İklim değişikliği sorununun da önemli değişkenleri arasında olduğu bu

denklemden, enerji sektörünün bir yandan ihtiyacı karşılayacak yöntemler geliştirmesi, diğer taraftan da geliştirilen bu alternatiflerin düşük emisyon değerlerine sahip olması beklenmektedir.

Son yıllarda giderek gelişen akıllı şehir konseptleri ve elektrikli araçlar iklim değişikliğiyle mücadelede olumlu adımlardır. Ancak sayıları-

nın 100 milyonlara ulaşması beklenen elektrikli araçların büyük çoğunluğunun petrol ürünlerinin de kullanıldığı hibrit araçlar olacağı, 2050 yılında 2 milyarın üzerine çıkması beklenen taşıt stoğu içinde elektrikli araçların %10'un altında bir pay elde etmesi beklenmektedir. Dolayısıyla verimli ve emisyon düzeyi düşürülmüş yakıtların geliştirilmesi iklim değişikliğiyle mücadele bakımından önemini korumaktadır.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Tüpraş, faaliyet gösterdiği sektör gereği üretimini enerji yoğun süreçlerle gerçekleştirmektedir. Buna bağlı olarak da yüksek enerji tüketimi ve emisyon değerleri ortaya çıkmaktadır. Şirketimiz, enerji tüketimini ve sera gazı emisyonlarını azaltarak daha verimli üretim seviyelerini yakalamak için çaba göstermektedir. Enerji tüketimi ve sera gazı emisyonlarının etkin takibi için tüm tesislerde ortak hesaplama kriterleri kullanılmaktadır.

2015 yılında İzmit Rafinerisi'nde, Türkiye'nin bugüne kadar tek seferde yapılan en büyük sanayi tesis yatırımı olma özelliği taşıyan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi devreye alınmıştır. Tüpraş enerji tüketim değerleri buna bağlı olarak 2016 yılında %12,5 oranında artış göstermiştir. Dönem içerisinde 101.638,7 TJ doğrudan, 517,8 TJ dolaylı olmak üzere toplam 102.156,4 TJ enerji tüketimi gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, işlenen ham petrol miktarındaki artışa bağlı olarak spesifik enerji tüketimindeki artış %9,4 ile sınırlanarak 3,60 GJ/ton olarak gerçekleşmiştir.

Tüpraş enerji tüketim performansını, rafinaj sektöründe sıklıkla takip edilen Solomon¹ Enerji Yoğunluğu Endeksi (EII) metodolojisine göre izlemektedir. 2015 yılında 102,3 olarak gerçekleşen Solomon Enerji Yoğunluk Değeri (EII) 101,8 düzeyine getirilmiştir.

Tüpraş, akaryakıt ürünlerinin rafineriler ve satış terminaleri arasındaki lojistiği içerisinde en büyük paya karayolları taşımacılığı sahiptir. Bununla birlikte, demiryolunun karayoluna oranla düşük maliyetli, emniyetli olması ve çevresel etkilerinin daha düşük olması, Tüpraş'ın lojistik alanda tercihlerini demiryolu taşımacılığına kaydırmıştır. Demiryollarında yapılan modernizasyon çalışmalarının tamamlanmasının ardından demiryolları ile

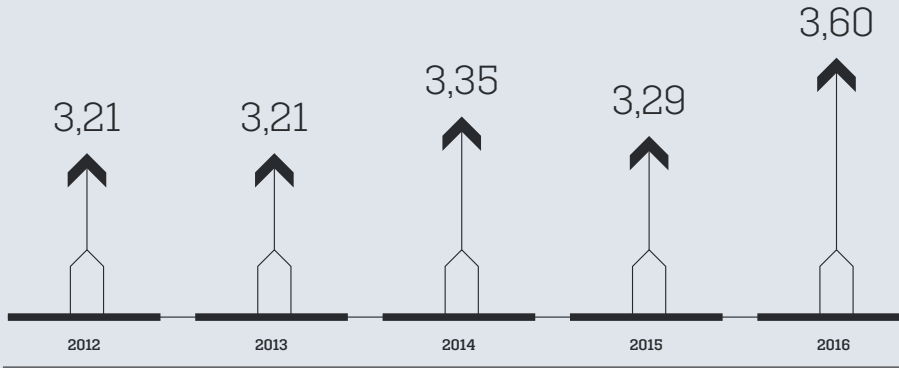
taşıyan ürün miktarındaki artış 2016 yılında da devam etmiştir. Tüpraş'ın lojistik operasyonunu içerisinde demiryolunun payı %26'ya yükselmiştir.

Tüpraş, enerji verimliliği projeleri ile mevcut enerji kayıplarının önlenmesini ve bu sayede tüketilen enerji miktarının en aza indirilmesini sağlamaktadır. Avrupa'da düşük emisyon değerine sahip rafineriler arasında yer almayı hedefleyen Tüpraş, dünyada enerji tasarrufuna yönelik teknoloji ve uygulamaları yakından takip etmektedir.

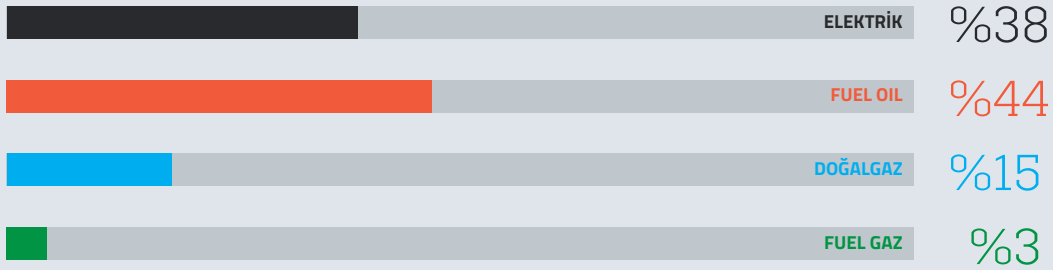
2016 yılında Tüpraş bünyesinde yer alan 4 rafineride enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen 18 proje ile 30.186 TJ enerji, 92.675 ton CO₂e emisyon tasarrufu sağlamıştır. Son 10 yılda gerçekleştirilen sera gazı emisyonu azaltım miktarı 2,1 milyon tona ulaşmıştır.

¹ Tüpraş, dünya çapında rafinerilerin performansının eş bazda değerlendirildiği ve benchmarking çalışmalarının yaptığı Solomon® metodolojisini Enerji Performans izleme ve geliştirme çalışmalarımızda kullanmaktadır. Her 4 yılda bir Solomon firmasının yaptığı benchmarking çalışmalarına katılmaktadır.

İŞLENEN HAM PETROL BAŞINA ENERJİ TÜKETİMİ (GJ/TON)

KAYNAKLARINA GÖRE ENERJİ KULLANIM ORANI (%)

	PROJE SAYISI	ENERJİ TASARRUFU (TJ)	EMİSYON TASARRUFU (TON CO ₂ e)
2012	97	5.255	348.173
2013	40	2.841	189.019
2014	22	1.772	126.442
2015	21	1.031	71.744
2016	18	30.186	92.675

Tüpraş'a Enerji Verimliliği Ödülleri

Tüpraş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 8. Enerji Verimliliği Forumu kapsamında düzenlenen Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması SENVER'de SEVAP-3 kategorisinde İzmit Rafinerisi ile ikincilik, Kırıkkale Rafinerisi ile üçüncülük ödülü kazanmıştır. Tüpraş, yarışmaya katıldığı 11 enerji tasarrufu projesi ile toplam 793.901 GJ enerji tasarrufu, 45.018 ton emisyon tasarrufu sağlamıştır.

İZMİT RAFİNERİSİ ENERJİ ENTEGRASYONU VE OPTİMİZASYONU

İzmit rafinerisinde enerji optimizasyonu çalışmaları kapsamında güç santralleri karar destek programı kullanılarak enerji kaybına yol açan G4 alternatörü mümkün olduğunca devre dışı tutulmuştur. Bu uygulama ile bir yılda 11.355 ton CO₂ emisyon tasarrufu sağlanmıştır.

BATMAN RAFİNERİSİ KIZGIN YAĞ SİSTEMİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ PROJESİ

Batman Rafinerisi'nde hayata geçirilen proje kapsamında, bitüm depolama tank sahasında yer alan bitüm tanklarının ve ilgili üretim-satış hatlarının sıcaklıklarının 140°C'de korunmasını sağlayan yeni bir kızgın yağ sisteminin kurulumu gerçekleştirilmiştir. Bitüm hat ve tanklarının ısıtılmasında kullanılan buhar enerjisi kayıpları ortadan kaldırılarak yerine termal verimliliği yüksek kızgın yağ sistemi devreye alınmıştır. Proje sayesinde, sera gazı emisyonlarının da 3.200 ton düşüş sağlanmıştır.

İZMİR RAFİNERİSİ FLARE GAZ GERİ KAZANIM PROJESİ

İzmir Rafinerisi Flare'de Gaz Geri Kazanım Projesi ile Flare'de yanan atık gazların geri kazanımı sağlanmış olup, geri kazanılan gaz

rafineri yakıt gazı sistemine verilerek satın alınan doğalgazdan tasarruf sağlanmıştır. Proje, 2016 yılında devreye alınmış olup bir yılda 24.900 ton CO₂ emisyon tasarrufu elde edilmiştir.

KIRIKKALE RAFİNERİSİ HAM PETROL VE VAKUM ÜNİTELERİ FIRINLARINDA YAKIT VE ELEKTRİK TASARRUFU

Kırıkkale Rafinerisi ham petrol ve vakum üniteleri fırınlarında mevcutta bulunan ve ihtiyaçtan daha fazla kapasitedeki fanlar uzun dönem planlaması yapılarak debi ve güç ihtiyaçlarına göre değiştirilmiştir. Proje, emisyon miktarında 14 bin ton düşüş sağlamıştır.

AKARYAKIT PİYASASI

Yıla 36,53 ABD doları/varil seviyesinde başlayan ham petrol fiyatı ABD ve Çin'deki gelişmeler ve petrol üreticisi ülkelerin üretim kısıtlama kararlarıyla artış gösterek yılı 54,94 ABD doları/varil düzeyinden kapatmıştır.

Yıl içinde Türkiye ekonomisi %3,5 artış göstermiş, standart dışı ve kayıt dışı ürünlerin kullanımına karşı düzenlemeler ve büyük ölçekli altyapı yatırımlarına devam edilmesinin de etkisiyle motorin talebi %8,5

artışla 22,3 milyon tona ulaşmıştır. Dönem içinde benzin tüketimi de son yıllarda araç motorlarında gerçekleşen verimlilik artışının etkisiyle %7 artış göstermiştir. Altyapı yatırımlarının da etkisiyle bitüm talebi %48 artarak 3,4 milyon tona ulaşmıştır.

Tüpraş 2016'da 25,2 milyon ton ithal, 2,6 milyon ton yerli ham petrol temini gerçekleştirmiş, 6,03 ABD doları net rafineri marjıyla toplam 30,3 milyon ton ürün satışı gerçekleştirmiştir.

ENERJİ ALTERNATİFLERİ

Artan enerji ihtiyacına cevap verirken iklim değişikliği sorununun önüne geçilmesi amacıyla, verimli tüketim ve düşük karbon emisyonu olanakları sunan enerji alternatifleri alanında çalışmalar hız kazanmaktadır. Bu kapsamda Tüpraş, gelecek trendleri doğrultusunda beklentinin yoğunlaştığı ürün gruplarında üretim kapasitesini geliştirmeye yönelik yatırımlarını hayata geçirirken, diğer yandan da alternatif enerji ürünlerinin geliştirilmesi konusunda çalışmalarını yürütmektedir.

Atık Karbondioksitten Yakıt Üretimi

Petrol rafinerilerinde bulunan hidrojen üretim üniteleri karbon emisyonunun önemli kaynaklarından biridir. Bu ünitelerin emisyonlarının içeriğinde bulunan CO₂ gazı farklı yöntemlerle ayrılarak tutulabilmektedir. Ancak bu durumda da tutulan CO₂ gazının etkili biçimde bertarafı sorunu ortaya çıkmaktadır. Bilim dünyası, CO₂'nin bertarafı için birçok farklı biriktirme yöntemi üzerinde dursa da geliştirilen yöntemler konuya ancak geçici bir çözüm sunmaktadır.

Bu kapsamda Tüpraş Ar-Ge Merkezinde, ayrıştırılan CO₂'yi katma değeri yüksek yakıtlara dönüştürerek yakıt havuzuna geri döndürmek amacıyla katalitik bir sistemin geliştirilmesi üzerine çalışmalar yürütülmektedir. Bu sayede, herhangi bir yakıt değeri olmayan proses atığı CO₂'nin sürdürülebilir ve çevreci bir biçimde metanol, DME ve benzin havuzuna uyumlu hidrokarbonlar gibi yüksek katma değerli yakıtlara dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında üretilebilecek DME, yüksek setan sayısına sahip olması ve diğer yakıtlara göre daha çevreci olmasından dolayı özellikle Çin ve ABD'de akaryakıt olarak kullanılmaktadır.

H₂S Gazından Elemental Kükürt ve Hidrojen Üretimi

Hidrojen (H₂) gazının endüstriyel üretimi doğalgazdan buhar dönüşümü (steam reforming) işlemi ile gerçekleştirilmektedir. Rafinerilerde EURO 6 yakıt özelliklerinin sağlanabilmesi için uygulanan kükürt (S) giderme işlemleri, rafinerinin diğer ünitelerinde de yaygın bir şekilde kullanılan ve yüksek miktarlarda tüketimi olan hidrojen gazı ile yapılmaktadır. Petrol moleküllerinin yapısında bulunan kükürt, kükürt giderme ünitelerinde hidrojen gazı ile tepkimeye sokularak hidrojen sülfür (H₂S) gazına, hidrojen sülfür gazı ise kükürt dönüşüm ünitelerinde elemental kükürt ve suya (H₂O) dönüştürülmektedir. Tüm bu işlemler sonrasında doğalgazdan elde edilen hidrojen suya dönüşmekte, bir anlamda kaybedilmektedir. Tüpraş Ar-Ge Merkezi bünyesinde yürütülen bu projede H₂S gazının elektrokimyasal ve foto-elektrokimyasal olarak hidrojen ve kükürte ayrıştırılması, bu sayede kükürt giderme işleminde harcanan hidrojenin geri kazanılması hedeflenmiştir. Bunun yanında, H₂S ayrıştırılması için elektrokimyasal yöntemlerin dışında foto-elektrokimyasal hibrit yöntemlerin kullanılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının rafinerilerde kullanılmasının önünü açacaktır.

ÇEVRE YÖNETİMİ

Tüpraş, iklim değişikliği konusunu kurumsal yönetim kapsamında risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla yasal, operasyonel ve finansal olmak üzere tüm boyutlarıyla değerlendirmektedir. İklim değişikliğinin yol açtığı çevresel, finansal ve sosyal risklerin rafinaj sektörü için getirdiği sorumlulukların bilinciyle hareket etmektedir. Artan küresel emisyon miktarı, rafinaj şirketlerinin üretim süreçlerinde ve ürün portföyünde iklim dostu teknolojilere ağırlık vermesini gerekli kılmaktadır. Bu alandaki çalışmalara erkenden başlanması düşük karbon ekonomisinin sunduğu fırsatlardan faydalanmayı da kolaylaştıracaktır.

TÜPRAŞ İKLİM VİZYONU

Tüpraş, operasyonlarının ve üretim süreçlerinin çevresel etkilerini sürekli izlemekte ve iyileştirmektedir. Üretim süreçlerinden dolayı açığa çıkan sera gazı emisyonlarını ve çevreye zararlı etkileri sektörel karşılaştırmalara göre analiz ederek mümkün olan en düşük seviyeye getirmeye çalışmaktadır. Tüpraş, iklim değişikliği ile mücadele konusunda gerçekleştirdiği faaliyet ve yatırımları maliyet artırıcı unsur olarak değerlendirmemekte, bu konuda üzerine düşen görevleri tespit ederek projelendirmekte ve hızla hayata geçirmektedir. Enerji verimliliği çalışmalarıyla üretim süreçlerinden, çevre dostu teknoloji ve uygulamalarla operasyonlar

süreçlerden, ürün spekti yatırımları ve Ar-Ge çalışmalarıyla ise tüketim süreçlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonu miktarının azaltılması için çaba harcamaktadır.

İklim değişikliğine yönelik ulusal ve uluslararası gelişmeleri yakından takip eden Tüpraş, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere yurt içinde ve dışında yetkili otoritelerin, sivil toplum örgütlerinin AB uyum çalışmaları kapsamında konu özelinde organize ettiği toplantılara, seminerlere katılım sağlamaktadır. 2016 yılında bu kapsamda Tüpraş, Fas'ın Marakeş şehrinde 22.'si düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'na (COP22) katılım sağlamıştır.

EMİSYONLAR

Anma ısı gücü 50 MW üstü olan tüm bacalar, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) ile donatılmış olup, ilgili parametreler çevrimiçi olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından izlenmektedir. Ayrıca tüm bacalarda 2 yılda bir emisyon teyit ölçümleri ve tesis içi ve tesis etki alanında da hava kalitesi ölçümleri yaptırılmaktadır. Bu çerçevede Tüpraş rafinerileri, ulusal mevzuatlar çerçevesindeki emisyon yasal limitlerini sağlamaktadır.

ÜRETİMİN ÇEVRESEL ETKİLERİ

Tüpraş, üretim süreçlerinden kaynaklanan çevresel etkileri mümkün olan en düşük düzeyde tutarak gelecek nesillerin yaşam kalitesini iyileştirmeyi ve çevre konusunda öncü bir şirket olmayı hedeflemektedir. Çevresel konular, emisyon atık ve diğer çevresel etkilerin düşürülmesi, kaynak verimliliğinin sağlanması ve yasal düzenlemelere uyumun korunmasını içeren geniş bir çerçevede yönetilmektedir. Tüpraş'ta çevresel konuların yönetiminden Çevre Müdürlüğü sorumludur. Çevresel konuların yönetiminde şirket içi ve uluslararası standartlar takip edilmektedir. Tüm Tüpraş Rafinerilerinde ISO

14001 Çevre Yönetim Sistemi etkin olarak uygulanmaktadır.

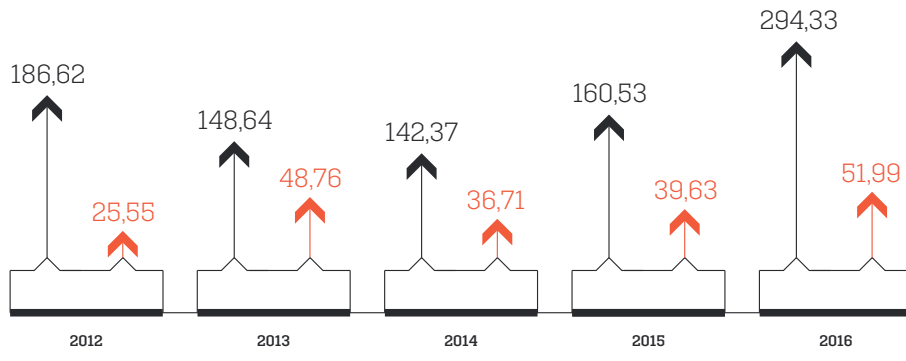
Çevresel konularda elde edilen performans sonuçları sürekli izlenmekte ve denetim çalışmalarına tabi tutulmaktadır. Çevresel performans, iç denetimlerin yanı sıra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetimi, yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimler ile Koç Topluluğu Çevre Denetim süreçleri kapsamında değerlendirilmektedir.

Tüpraş, düzenlediği çevre eğitimleriyle çalışanlarının, iş ortaklarının ve toplumun genelinin çevresel farkındalık düzeyinin yükseltilmesine katkı sağlamaktadır. Raporlama döneminde, 17.331 kişi*saat çevre eğitimi verilmiştir.

Tüpraş, çevre yönetiminin en etkin şekilde yürütülmesi amacıyla her yıl önemli miktarda kaynağı çevre yatırımlarına ayırmaktadır. 2016 yılında, 294 milyon TL yatırım maliyeti, 52 milyon TL işletme maliyeti olmak üzere çevre harcamalarına 346 milyon TL kaynak aktararak bu alanda kayda değer bir artış gerçekleştirilmiştir.

ÇEVRE HARCAMALARI (MİLYON TL)

▲ Yatırım Harcamaları ▲ İşletme Harcamaları

SU YÖNETİMİ

Tüpraş, su kaynaklarının korunmasına yönelik benimsediği sorumlu yaklaşım doğrultusunda, verimlilik ve geri kazanım uygulamaları yürüterek taze su kaynağı kullanımının ve atık su miktarının azaltılmasını sağlamaktadır. Bir yandan da üretim süreçlerinden doğan atık suyun deşarj kalitesini yasalarda belirtilen normların üzerine çıkaracak çalışmalar yürütmektedir. Bu sayede Tüpraş, operasyonel verimliliğini artırırken, yürüttüğü faaliyetler su

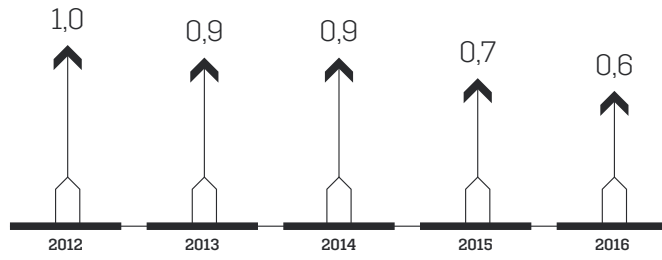
kaynakları ve doğal alıcı ortamın biyoçeşitlilik değeri üzerinde olumsuz etkiye yol açmamaktadır.

2016 yılında, işlenen ham petrol miktarındaki artışa paralel olarak toplam su tüketimi 2015 yılına kıyasla %21'lik bir artışla 31,2 milyon m³ düzeyinde gerçekleşmiştir. İşlenen ham petrol başına su tüketimi ise %14 azalarak 0,6 m³/ton düzeyine gerilemiştir. Böylelikle, 2012 yılından bu yana %40'lık bir azalma gerçekleşmiştir.

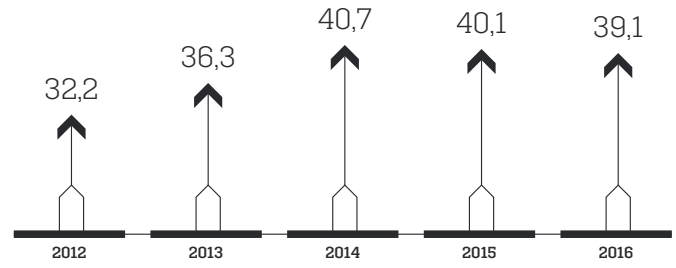
Toplam su tüketiminin %52'si yüzey kaynaklarından karşılanırken %44'lük kısmı şebeke suyu oluşturmaktadır. Raporlama döneminde yer altı suyu kullanımı gerçekleşmemiştir.

Tüpraş, geçmiş dönemlerde olduğu gibi 2016 yılında da su geri kazanım çalışmalarına devam etmiştir. Bu çalışmalar sayesinde 20 milyon m³ suyun geri kazanımı sağlanmıştır. Bu miktar, Tüpraş faaliyetlerinde kullanılan toplam su miktarının %39'una denk gelmektedir.

İŞLENEN HAM PETROL BAŞINA SU TÜKETİMİ (m³/TON)

SU İHTİYACININ GERİ KAZANIMLA KARŞILANMA ORANI (%)

KAYNAĞINA GÖRE SU KULLANIM ORANI

Tüpraş, doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması için rafinerilerde tüketilen suyun doğal kaynaklardan karşılanması yerine atık suların geri kazanılarak elde edilmesine öncelik vermektedir. Tüpraş'ta su geri kazanım performansının artırılmasında atık su arıtma tesislerinde gerçekleştirilen uygulama ve yatırımlar önemli bir role sahiptir. Bu sayede, üretime döndürülmek üzere geri kazanılan su miktarı artırılırken bir yandan da deşarj edilen atık su, ilgili yasal mevzuatta belirtilen limit değerlerin çok altında kirlilik yüklerine ulaştırılarak doğal alıcı ortama deşarj edilmektedir.

Bu kapsamda Tüpraş Rafinerileri, 2016 yılında

17,1 milyon m³ atık suyu, yasal izinlerde belirtilen limit değerlere ve doğal alıcı ortama uygun olarak deşarj etmiştir.

Su ve atık su geri kazanımı çalışmaları kapsamında İzmit Rafinerisi'nde Körfez Belediyesi tarafından denize deşarj edilen atık suyun arıtılarak ham su kalitesine getirilmesi için yeni su arıtma ünitesi kurulmuştur. Yeni su arıtma tesisi projesiyle birlikte Sapanca Gölü'nden yıllık 13,2 milyon m³ su tasarrufu yapılmıştır. Kırıkkale rafinerisinde ham su miktarında %20 azalma sağlayacak Geri Kazanım Tesisi ile ilgili fizibilite çalışmaları yıl içerisinde tamamlanırken Batman Rafinerisinde ham su miktarında %30 azalma sağlayacak Geri

Kazanım Projesi'nin saha çalışmalarının 2017 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Tüpraş, Horizon 2020 Programı kapsamında yürütülen Integroil Projesi'ne katılım sağlamaktadır. Proje ile ileri atık su arıtım teknolojilerinin, petrol endüstrisi atık su geri kazanımı ve petrol endüstrisinde kaynak korunumu alanlarında uygulanması ve sektör ihtiyaçlarına göre son teknolojilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Tüpraş'ın "uygulama ortağı" olarak yer aldığı proje kapsamında, petrol rafinerisi atık su ve petrol sondajıyla gelen suyun geri kazanımı için ileri su arıtım teknolojileri sektör ihtiyaçlarına uygun şekilde geliştirilerek, petrol endüstrisinde uygulanacaktır.

Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı Projesi

Tüpraş, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İSU Genel Müdürlüğü işbirliğiyle 2014 yılından bu yana "Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı" projesini uygulamaktadır. Tüpraş, bu proje ile İzmit Rafinerisi'nde tüm proses suyu ihtiyacını karşılarken belediye kentsel atık sularının da geri kazanımını sağlamaktadır. Kaynakların sürdürülebilir kullanımını ve biyolojik çeşitliliğin yapısını korumayı hedefleyen proje sayesinde doğal kaynaklardan çekilen ham su miktarında saatte yaklaşık 1.250 m³ azalım sağlanmaktadır. Bu miktar yaklaşık 130 bin nüfuslu bir ilin saatlik su kullanımına eş değerdir.

Tüpraş, AB Çevre Ödülleri Türkiye Programı 2015-2016 dönemi Süreç Kategorisi'nde "Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı" projesi ile birincilik ödülü almış ve "AB Çevre Ödülü"nde Türkiye'yi temsil etmiştir.

ATIK VE TEHLİKELİ MADDE YÖNETİMİ

Tüpraş'ın atık yönetimindeki temel hedefi öncelikle atık miktarının azaltılmasını, oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılarak geri kazanılmasını, geri kazanılamayan atıkların ise lisanslı firmalarca uygun yöntemlerle bertaraf edilmesini sağlamaktır. Atığın oluşumundan depolanmasına, taşınmasından bertaraf edilmesine kadar geçen tüm süreçlerin takibi, ilgili yasa ve düzenlemelere uygunluğunun kontrolü ve raporlanması Atık Yönetim Programı üzerinden yapılmaktadır. Atık yönetimi ulusal mevzuatta yer alan yasal gereklilikler doğrultusunda yönetilmektedir.

Tehlikeli atıklar geçici tehlikeli atık depolama sahalarında depolanırken, tehlikesiz atıklar hurda atık sahasında depolanmaktadır. 2016 yılında, Tüpraş faaliyetleri sonucunda açığa çıkan atık miktarı 30.872 ton tehlikeli, 10.534 ton tehlikesiz olmak üzere 41.506 ton olarak

gerçekleşmiştir. Oluşan atığın %67'si geri kazanılmış olup geri kazanılamayan atıklar yasal düzenlemelerde belirtilen norm ve yöntemlerle lisanslı firmalar tarafından bertaraf edilmiştir.

BIYOÇEŞİTLİLİK

Tüpraş, risk tespit çalışmaları ile faaliyetlerinin doğal alanlar ve canlılar üzerinde yaratabileceği potansiyel olumsuz etkileri tespit etmekte ve bu risklere karşı tedbir mekanizmaları geliştirmektedir. Bu sayede çevresel etkiler sürekli olarak ölçümlenerek kontrol altında tutulmaktadır. Bunun yanında, risk temelli yöntemlerle hazırlanan müdahale planları ve belirli aralıklarla gerçekleştirilen tatbikatlarla, acil durumlara karşı hazırlık hali güvence altına alınmaktadır.

Tüpraş üretim tesisleri, endüstriyel alanlarda faaliyet göstermekte olup fiziki etki alanı içinde

1. derecede doğal sit alanı, çevre koruma alanı, Ramsar ya da benzeri sulak alanlar bulunmamaktadır. Fiziki yatırım kararları verilirken özel statülü alanlardan uzak olunmasına özen gösterilmektedir.

Tüpraş, ağaçlandırma çalışmalarıyla biyoçeşitlilik değerinin artırılmasını sağlamakta ve her yıl önemli miktarda orman arazisini doğaya kazandırmaktadır. 2016 yılında bu kapsamda, 600 fidan dikimi gerçekleştirilerek 200 ton CO₂e emisyon salımının önüne geçilmiştir.

	2012	2013	2014	2015	2016
Dikilen Fidan Sayısı	8.836	6.635	1.460	223	600
Giderilen CO₂e Emisyonu (ton)	2.916	2.191	482	75	200

İŞ DEVAMLILIĞI

Tüpraş'ın iş devamlılığı, Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu petrol ürünlerinin zamanında ve eksiksiz sağlanması anlamına geldiğinden hayati önem taşımaktadır. Tüpraş; risk değerlendirme, performans, entegre yönetim sistemleri ve sürekli iyileştirme çalışmaları ile iş devamlılığını garanti altına almaktadır. Farklı senaryolar ışığında kısa, orta ve uzun vadeli üretim hedefleri belirlenmekte ve bu hedeflere ulaşmak için yatırım ve faaliyet planları hayata geçirilmektedir. 2016 yılında iş birimleri ile iş-etki analizleri çalışmaları başlatılmış olup iş sürekliliği yönetimi sürecinin daha görünür kılınması hedeflenmektedir.

AR-GE, İNOVASYON VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Tüpraş için yakın dönemin en önemli konularından biri olan Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları İnovasyon Birimi ve Ar-Ge Merkezi'nin proje ve teknoloji yönetimi konusunda tecrübe kazanmış ekipleri tarafından yürütülmektedir. Küresel rekabette kalıcı olmak için teknolojik yetkinliğe ulaşması gerektiğinin bilincinde olan Tüpraş, Ar-Ge çalışmalarını dünyada rekabet yeteneği yüksek ve inovasyonda öncü şirket olma hedefi doğrultusunda yürütmektedir.

Ar-Ge çalışmaları konusunda Tüpraş'ın en önemli taahhüdü gelecek dönemlerde de yenilikçi projelerle kendi teknolojisini üretmeye ve fark yaratmaya devam etmektir. Tüpraş, yerli imkanlar ve özgün mühendislik faaliyetleriyle gerçekleştirdiği her bir projeyle hem kendi iş süreçlerine hem de Türkiye enerji sektörüne katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Ar-Ge projeleri gerçekleştirilirken iç ve dış paydaşların ihtiyaç ve önerileri göz önünde bulundurulmakta, mevcut ürünlerin uzun vadeli

ihtiyaçlar, sektörel beklentiler ve yönetmeliklere uyumu değerlendirilmekte, dünyadaki "Mevcut En İyi Teknoloji"leri (BAT) analiz edilmekte ve gelecekte rafinerilerde uygulanabilecek teknolojiler araştırılmaktadır. Tüpraş, 2015 yılında Ar-Ge çalışmaları kapsamında Ar-Ge Merkezi Danışma Kurulunu yapılandırmıştır. 2016 senesinde de çalışmalarına devam eden Kurul, Tüpraş Ar-Ge çalışmalarına önderlik etmekte, stratejik hedefleri şekillendirirken Ar-Ge faaliyetleri için yol göstermekte ve yönlendirmekte, uzun vadeli teknolojik ve inovatif çalışmalarının öngörülebilmelerini sağlamaktadır. İlgili kurul, sektör temsilcileri, akademisyenler ve danışmanlardan oluşmaktadır.

Tüpraş, Ar-Ge çalışmalarında, bilimsel yayın ve patent gibi kazanımlara öncelik vermektedir. 2016 yılında 13 ulusal, 11 uluslararası patent başvurusu yapılmış olup 3 ulusal, 2 uluslararası patent tescil edilmiştir. Patent çalışmalarının yanı sıra, Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin faaliyete başladığı 2010 yılından bu yana imza attığı bilimsel yayın sayısı 167'ye ulaşmıştır.

Üniversiteler, araştırma merkezleri ve sanayi ile gerçekleştirilecek ortak çalışmalar sonrasında ortaya çıkacak bilgi birikimi, şirketin sürdürülebilir başarıları ve geleceği için büyük önem taşımaktadır. Tüpraş Ar-Ge Merkezi, teknolojik gelişmelerin nabzını tutmak ve ülkemize her açıdan katma değer sağlayabilmek için üniversite-sanayi iş birliklerine büyük önem vermektedir. 2016 yılında toplam 14 üniversite iş birliği projesi ve 12 sanayi iş birliği projesi yürütülmüştür.

Tüpraş raporlama döneminde 40 milyon TL'nin üzerinde Ar-Ge harcaması gerçekleştirmiştir. 2016 yılında AB tarafından açıklanan verilere göre Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2014-2016 yılları arasında Horizon 2020 programı çerçevesinde sağlanan teşvik miktarı sıralamasında Türk Sanayi Kuruluşları arasında 3. sırada yer almıştır.

Enerji Ağı İzleme ve Karar Destek Sistemi

Enerji verimliliği, rafine sektöründe işletme maliyetlerini etkileyen en önemli faktör ve rekabet gücünü oluşturan en temel etkidir. Bu kapsamda Ar-Ge Merkezi'nde geliştirilen "Tüpraş Enerji Ağı İzleme ve Karar Destek Sistemi" projesi ile rafineri enerji üretiminin takibi ve optimizasyonu sağlanarak, enerji verimliliğinin artırılması amaçlanmıştır. Projenin ilk ayağı, "Rafineri Buhar ve Güç Sistemleri Optimizasyon Modeli Geliştirilmesi" isimli TEYDEB projesi kapsamında tamamlanmıştır. Proje ile 2016 yılında sera gazı emisyonlarında 11.355 ton düşüş sağlanmıştır.

Tüpraş, Enerji Ağı İzleme ve Karar Destek Sistemi projesi ile Türkiye'nin en prestijli Ar-Ge ödüllerinden olan TÜBİTAK, TTGV ve TÜSİAD tarafından ortaklaşa düzenlenen Teknoloji Ödülleri'nde finalist olmuştur.

Endüstriyel şirketlerin tüm süreçlerinde köklü değişimlere sebep olacak Dijital Dönüşüm konusu Tüpraş'ın gelecek dönemlerde odak noktalarından biri olacaktır. Bu nedenle, üretim faaliyetlerinde dijitalleşmenin artırılmasına yönelik çalışmalar Ar-Ge faaliyetlerinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Nesnelerin interneti, büyük veri altyapısı ve veri analizi sistemleri, yapay zeka, sanal gerçeklik ve üç boyutlu yazıcılar gibi sanayide yaşanan dijital gelişmeler yakından takip edilmektedir. Sanayide dijitalleşme konusunda Tüpraş'ın önceliği, eldeki zengin veriyi verimli ve güvenli bir biçimde yönetebilecek bir altyapıya oturtmak ve

bu altyapı üzerinde ileri analiz yöntemleri kullanarak, üretim ve yönetim süreçlerini iyileştirecek ve geliştirecek akıllı sistemler üretmektir.

2016 yılında dijitalleşme çalışmaları kapsamında, ünitelerdeki kok ve korozyon oluşum kontrol sistemi ile plansız duruşların engellenmesi ve ürün kalitesinin artırılması, Robust Quality Estimator olarak adlandırılan soft-sensor hesabının iyileştirilerek karlılığın artırılması projeleri üzerinde çalışmalar yoğunlaşmıştır. Dönem içerisinde başlatılan Dijital İkiz Projesi ile birlikte rafinerilerde çalışan ekipmanların

çalışma modelinin çıkartılması hedeflenmektedir. Böylece bakım ve üretim süreçlerinde optimizasyon, verimlilik, hız ve tutarlılık sağlanacaktır. Dijitalleşmenin artırılmasına yönelik hayata geçirilen bir diğer çalışma olan iPerm Projesi ile Guided Wave teknolojisi kullanılarak erişimin zor olduğu bölgelere teknik kontrol yapılmasını sağlayan yenilikçi bir izleme sistemi geliştirilecektir. iPerm sistemi ile hatlardaki hataların tespit edilmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesinde ölçülebilir bir artış sağlanması, sorun çıkma olasılığının azaltılması planlanmaktadır.

MÜŞTERİ DENEYİMİ

Tüpraş, müşterilerinin beklenti ve ihtiyaçlarına en hızlı ve kalıcı çözümler sunmayı, müşterileri ile sürdürülebilir ilişkiler sunmayı hedeflemektedir. Tüm iletişim kanallarından kolay erişilebilirlik sağlayarak açık, şeffaf ve çift yönlü iletişim ile tüm müşterilerine eşit ve adil davranmayı ve bu sayede ürün, hizmet ve süreçlerinde sürekli iyileştirme sağlamayı taahhüt etmektedir. Bu doğrultuda, faaliyetlerini müşteri odaklılık anlayışıyla sürdürmekte, müşteri deneyimi uygulamalarını geliştirmekte, müşteri memnuniyetini sürekli olarak değerlendirmektedir.

2016 yılında her bir müşteri grubu için ayrı ayrı hazırlanan anket soruları çevrimiçi olarak müşteriler ile paylaşılmıştır. Gerçekleştirilen memnuniyet araştırması sonucunda müşteriler Tüpraş ile çalışmaktan %89 memnun olduklarını belirtmişlerdir. Müşterilerden alınan geri bildirimler doğrultusunda müşteri memnuniyetinin geliştirilmesine yönelik iyileştirmeler yapılmaktadır.

2016 yılında Müşteri İlişkileri Yönetimi çalışmaları kapsamında, temel iş alanı satış olmayan 1.000 teknik çalışana davranış odaklı iletişim eğitimleri verilmiştir. “Müşterinin Kahramanı Olmak” temalı yaygın eğitim programı ile müşterilere dokunan çalışanların farkındalık ve yetkinliklerinin geliştirilmesi çalışmalarına devam

edilmiştir. Müşteri Şikayeti Yönetim Projesi, müşteri bildirim noktalarının tüm rafineri ve terminallere koyulması bu alanda dönem içerisinde yürütülen diğer çalışmalardır.

TEDARİKÇİ DENEYİMİ

Tüpraş'ta tedarikçilerin yönetimi, yol gösterici kılavuz niteliği taşıyan Tüpraş Tedarikçi Yönetimi Politikası ve Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Tüpraş, yarattığı değer zincirinin ve iş sürekliliğinin sağlanmasının en önemli unsurlarından biri olarak kabul ettiği tedarikçileri ile yakın ve adilane bir iletişim kurmaktadır. Bu doğrultuda, tedarikçiler ile tanışma toplantıları organize edilmekte, tedarikçiler rafinerilere davet edilerek bilgi aktarımı yapılmaktadır.

Tedarikçilerin gelişimlerine katkı sağlamak adına tedarikçilere yönelik eğitimler düzenlenmekte ve yerinde denetimlerle tedarikçi çalışma koşulları kontrol edilerek Tüpraş normlarına uyumları güvence altına alınmaktadır. Bu kapsamda 2016 yılında, 318 kişi*saat eğitim düzenlenmiş ve 254 adet denetim faaliyeti yürütülmüştür.

Tüpraş, tedarikçiler ile ilişkilerinde karşılıklı beklentilerin giderilmesini ve en üst düzeyde tedarikçi memnuniyetinin sağlanmasını ilke

edinmektedir. Yıllık olarak yürütülen Tedarikçi Memnuniyet Anketleri ile tedarikçilerin memnuniyet düzeyleri ölçülerek ilişkilerin güçlendirilmesi adına adımlar atılmaktadır. 2016 yılında düzenlenen anket sonucunda, tedarikçi memnuniyet düzeyi %88,8 olarak ölçülmüştür.

“Tüpraş Tedarikçi Portalı” ile tedarikçilere daha kolay, hızlı ve etkin bir iletişim imkanı sağlanmaktadır. Portal, tedarikçiler için bir bilgi, başvuru, haber, ölçümleme ve raporlama kaynağı olma niteliği taşımaktadır. Tedarik zinciri sürdürülebilirliğini geliştirmek adına tedarikçi portalı üzerinde tedarikçinin şifresi ile giriş yaparak cari kayıtlarını görebileceği alanlar, kendi bilgilerini güncelleyebileceği ekranlar tasarlanmaktadır. 2016 yılında, tedarikçi başvurularının tedarikçi portalı üzerinden kabul edilmesi için anket alt yapısı hazırlanmış ve test çalışmalarına başlanmıştır. Tüpraş, tedarikçi başvurularını önceden açıklanmış standart, ilke ve şartlarını kabul eden tüm tedarikçiler için adil ve objektif olarak değerlendirmeyi ve bu tedarikçileri tedarik süreçlerine kazandırmayı taahhüt etmektedir.

YATIRIMLAR

Gelişen Türkiye'nin taleplerini karşılamak için başladığı yatırımlarına hız kesmeden devam eden Tüpraş dönem içerisinde 291 milyon ABD Doları yatırım harcaması gerçekleştirmiştir. Tüpraş'ın, 2016 yılı sonu itibariyle verimlilik ve karlılığına önemli katkılar sağlayacak orta ve küçük ölçekli 128 adet yeni ve 70 adet devam eden yatırım projesi bulunmaktadır.

Kırıkkale Rafinerisi Yeni Kuvvet Santrali Tesisi
Kırıkkale Rafinerisi'nin buhar ve elektrik ihtiyacını karşılayan, yüksek maliyet ve düşük güvenliğe sahip Kuvvet Santrali'nin yerine yeni teknolojiler kullanılarak daha az maliyetli ve güvenli bir enerji santrali yapılması amaçlanmaktadır. 2016 yılı itibariyle, projede mekanik tamamlanma aşamasına gelmiş olup santralin 2017 yılında devreye alınması planlanmaktadır.

İzmir Rafinerisi U-7000 Ham Petrol Ünitesi Yenileme Projesi

Mevcut ham petrol ünitesinin maksimum sürdürülebilir kapasitede çalışmasını ve enerji verimliliği sağlanmasını hedefleyen proje çerçevesinde üniteye fırınlar ve bazı ekipmanlar yenilenmektedir. Yenileme işlemlerinin tamamlanarak projenin 2018 yılında devreye alınması planlanmaktadır.

İzmit ve İzmir FCC Ünitesinin Yenilenmesi, Baca Gazı Arıtımı ve Enerji Geri Kazanımı

İzmit Rafinerisi FCC ünitesinde enerji geri kazanımını ve reaktör verimliliğini artırmak amacıyla hayata geçirilen projenin temel mühendislik çalışmaları tamamlanmıştır. 2016 yılında ana ekipmanların satın alma işlemlerine başlanan projenin 2019 yılı ilk çeyreğinde

tamamlanması planlanmaktadır. İzmir Rafinerisi'nde aynı şekilde hayata geçirilen projenin temel mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup 2017 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına başlanacaktır.

Flare Gaz Geri Kazanım Sistemleri

Flare gaz sistemine verilen gazların içindeki ürünleri geri kazanmaya yönelik sistemler üç rafineride kurulmaktadır. Kırıkkale Rafinerisi'ndeki sistemler 2015 yılında, İzmit ve İzmir Rafinerisi'ndeki sistemler 2016 yılında devreye alınmıştır.

Yeni Kükürt Üniteleri

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesi ile birlikte rafinerilerin maksimum kapasitede yüksek kükürt içeren ham petrol işleminin sağlanması amacıyla İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde Yeni Kükürt Ünitelerinin kurulmasına karar verilmiştir. 2016 yılında projeye yönelik temel mühendislik çalışmaları başlanmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi Vagon Bakım Atölyesi

Türkiye'nin uluslararası vagon bakım onarım standartlarına göre projelendirilmiş ilk atölyesi olan Kırıkkale Rafinerisi Vagon Bakım Atölyesi'nin, 443 vagondan oluşan Tüpraş filosuna

hizmet etmesi planlanmaktadır. Uluslararası standartlarda bakım yapıldığını gösteren ECM (Entity in Charge of Maintenance-Bakımdan Sorumlu Birim) Bakım Fonksiyonu Sertifikası 2016 yılında alınmıştır. Avrupa'da beş ayrı standartta (VPI, GCU, RID, TSI ve TCDD şartları) bakım yapabilen tek kuruluş olan atölyede 2016 yılı sonuna kadar 39 vagonun revizyonu ve 216 vagonun bakımı yapılmıştır.

İzmit Rafinerisi Hydrocracker Isıl Entegrasyonu

İzmit Rafinerisi Hydrocracker Ünitesi'nde enerji tasarrufunun yanı sıra ünitenin emre amadeliğini artırmak amacıyla hayata geçirilen projenin detay mühendislik çalışmalarına başlanmış olup 2018 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Batman Rafinerisi Ham Petrol Fırınının Yenilenmesi

Batman Rafinerisi'nde başlatılan proje ile verimlilik artışının sağlanması, Emergency Shut-Down/Burner Management sistemlerinin kurulması ve doğal gazla uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Projenin 2017 yılında devreye alınması planlanmaktadır.

SİSTEM VE STANDARTLAR

İş devamlılığının sağlanmasında bilişim sistemlerinin kesintisiz işlerliği Tüpraş için büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, güvenli, esnek ve yedekli bilişim altyapıları oluşturulmaktadır. Bu altyapıların mesleki bilgi ve deneyim bakımından üst düzey yetkinliklere ve çeşitli sertifikasyonlara sahip bilgi sistemi yöneticileri tarafından yönetilmesine özen gösterilmektedir.

İş süreçlerinde, yönetim sistemlerinde ve ürünlerde standardizasyonun sağlanması adına şirket içi ve uluslararası kalite ve yönetim sistem standartları takip edilmekte ve iş mükemmelliği modelleri benimsenmektedir. Tüpraş, tüm faaliyetlerini ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standartlarından oluşan Entegre Kalite Yönetim Sistemi çerçevesinde yönetmektedir. Tüpraş laboratuvarlarının tamamı deney sonuçlarının güvenilirliği ve teknik yeterliğinin ispat edilmesini sağlayan ISO 17025 Laboratuvar Akreditasyon Belgesi'ne sahiptir. Ayrıca, bilgi varlıklarına yönelik tehlikelerin sürekli analiz edildiği, risklere karşı hangi kontrollerin

uygulanacağına karar veren ve bu kontrollerin doğru işletildiğini izleyen ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kullanılmaktadır. İyileştirme çalışmaları ise EFQM Mükemmellik Modeli kapsamında tespit edilmekte ve hayata geçirilmektedir.

Genel Müdürlük ve rafinerilerde gerçekleştirilen iç ve dış denetimlerle kalite yönetim sistemlerinin sürekli kontrolü sağlanmaktadır. Denetimler sonucunda olumsuz bir durum tespit edildiğinde Düzeltici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF) başlatılmaktadır. 2016 yılında Genel Müdürlük ve rafinerilerde farklı birimlerden Tüpraş çalışanlarının denetçi olarak görevlendirildiği Entegre Yönetim Sistemi İç Denetimleri gerçekleştirilmiş ve gelişime açık alanlar tespit edilerek gerekli aksiyonlar alınmıştır. Dönem içerisinde rafineriler arası iş süreçlerinin iyileştirilmesi ve ortak hale getirilmesi amacıyla 60 adet yeni standart oluşturulmuş ve toplam standart sayısı 289'a yükselmiştir.

VARLIK YÖNETİMİ

Tüpraş'ın operasyonel güvenliğinin ve devamlılığının sağlanmasına yönelik en önemli uygulamalarından biri varlık yönetimidir. Üretimin zamanında ve güvenli gerçekleştirilmesi mekanik ve operasyonel bütünlük sağlar. Varlık yönetimi kapsamında geliştirilen sistem ve süreçler sayesinde stratejik kararlar kesintiye uğramadan, herhangi bir kalite ya da uyumsuzluk sorunu yaşanmadan, insan sağlığı ve çevre emniyeti riske atılmadan hayata geçirilmektedir.

2016 yılında, Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ve Kültürel Değişim Projesi kapsamında, proses emniyeti liderlik programı, proses emniyeti bilgi sistemi, proses tehlike analizi, mekanik bütünlük ve kalite güvence, yüksek riskli iş prosedürleri, iş izin sistemi, yüklenici firma yönetimi, değişiklik yönetimi, kaza araştırmaları, operasyonel prosedürler, motivasyon ve farkındalık alanlarında çalışmalar sürdürülmüştür.

Lojistik Faaliyetleri

Tüpraş'ın karasal lojistik operasyonları içinde en büyük payı akaryakıt ürünlerinin rafineriler ve satış terminalleri arasında taşınması oluşturmaktadır. Bu operasyon da büyük ölçüde karayolları aracılığıyla yapılmaktadır. Ancak karayoluyla taşımacılık enerji tüketimi ve emisyon bakımından çevresel etki üretmektedir. Buna karşın demiryolu taşımacılığı karayoluna kıyasla daha emniyetli ve çevresel etkileri düşük, ayrıca maliyet bakımından da daha avantajlı bir alternatif oluşturmaktadır. Bu nedenle Tüpraş, lojistik alanındaki tercihini demiryolu taşımacılığına kaydırmıştır. Demiryollarında yapılan modernizasyon çalışmalarının tamamlanmasının ardından demiryolları ile taşınan ürün miktarındaki artış 2016 yılında da devam etmiştir. Böylelikle Tüpraş'ın lojistik operasyonu içerisinde demiryolunun payı %26'ya yükselmiştir.

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ

Tüpraş'ta afet ve acil durum hazırlığı başta Acil Durum Yönetim Merkezi Standardı olmak üzere, Tüpraş Güvenlik Politikası, Güvenlik Yönetimi Standardı, Ulusal Marker ile ilgili Teknik Emniyet, Çevre ve Güvenlik Tedbirleri Standardı, Arama Kurtarma Standardı, Elektronik Güvenlik Sistemleri Standardı çerçevesinde çağdaş güvenlik yönetimi uygulamaları ile ulusal ve uluslararası güvenlik normları doğrultusunda yönetilmektedir. Genel Müdürlük'te Teknik Emniyet Direktörlüğü, Rafinerilerde Teknik Emniyet ve Çevre Müdürlükleri afet ve acil durum yönetimi ile ilgili standartlarda belirtildiği şekilde sorumluluklarını yerine getirmektedirler.

Tüpraş, ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen miktarda petrol ürünü acil durum rezervi olarak her zaman hazır bulundurmaktadır. Tüpraş, rafinerilerin teknik emniyet bütünlüğünü tehlikeye atabilecek ve ünitelerde üretim kaybına yol açarak önemli boyutta finansal zarara uğratabilecek stokların emre amadeliğini sağlamak ve kritik olmayan stokların ihtiyacı karşılayabilecek bir süre içinde temin edilmesine yönelik stok ve depo çalışmaları yapmaktadır.

Tüpraş tüm olağanüstü koşul ve afetlere karşı hayata geçirilecek uygulama ve planlarını sürekli geliştirmektedir. Yangın, enerji/su kesintisi, iş kazası, deprem, sel, terör ve sabotaj gibi kaza risklerinin neden olabileceği etkileri mümkün olan en düşük düzeye getirebilmek için gereken teknik emniyete her zaman öncelik verilmektedir. Teknik emniyet sistemleri en son teknolojiye sahip ekipmanlarla donatılarak yangın ve doğal afetlerin doğurabileceği riskler en aza indirilmektedir.

Bunun yanında, çalışanların olası bir acil durum karşısında emniyetli biçimde hareket etmeleri için sürekli tatbikatlar ve denetimler gerçekleştirilmektedir.

Mevcut ünitelerde tehlikeleri ve büyük operasyon problemlerini tanımlamak, normal çalışma koşullarından ve amaçlanan tasarımdan sapmaların nasıl oluştuğunu belirlemek, prosenin her parçasını sistematik olarak gözden geçirmek amacıyla Tehlike ve İşletilebilirlik (HAZOP) çalışmaları yürütülmektedir. HAZOP çalışmalarında, riskler kantitatif olarak değerlendirilmektedir. Belirlenen potansiyel büyük kaza ve olaylar için senaryo modelleri yapılarak müdahale stratejileri geliştirilmektedir.

2016 yılında, "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" (Seveso-II Direktifi) uyarınca hazırlanan güvenlik raporu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na sunulmuştur. Bu çalışmalarda, tüm rafineri ekipmanları detaylı analiz edilmiş ve ünite bazlı potansiyel büyük kaza ekipmanları belirlenmiştir.

GÜVENLİK

Tüpraş'ta güvenlik faaliyetleri Tüpraş Güvenlik Politikası, Güvenlik Yönetimi Standardı, Acil Durum Yönetim Merkezi Standardı, Ulusal Marker ile ilgili Teknik Emniyet, Çevre ve Güvenlik Tedbirleri Standardı, Arama Kurtarma Standardı, Elektronik Güvenlik Sistemleri Standardı çerçevesinde, ilgili yasal düzenlemeler, çağdaş güvenlik yönetimi uygulamaları ile ulusal ve uluslararası güvenlik normları doğrultusunda yönetilmektedir.

İlgili standartlar doğrultusunda iç ve dış denetimler ve güvenlik turları yapılmaktadır. Her yıl rafinerilerde yapılan risk değerlendirmeleri sonucunda belirlenen risklere yönelik koruyucu güvenlik tedbirleri alınmaktadır. Güvenlik kapsamında yapılan ve yürütülen ana faaliyetlere göre belirlenmiş hedefler, tüm ofis çalışanlarının hedef kartlarına işlenmekte ve performans değerlendirme sürecinde takip edilmektedir.

Tüpraş Rafinerilerinin ve çalışanların sosyal yaşam alanlarının güvenliği, ilgili yasal ve şirket standartları/prosedürleri çerçevesinde mesleki eğitimden geçirilmiş özel güvenlik görevlileri tarafından yürütülmektedir. Güvenlik görevlileri işe başlamadan önce şirket güvenlik standartları/prosedürleri ve insan hakları konularını da içeren mesleki eğitim sürecinden geçirilmektedir. Görev süreleri boyunca tekrarlanan eğitimler, mesleki ve fiziki yeterlilik testleri sayesinde güvenlik görevlilerinin bilgi ve becerileri sürekli olarak geliştirilmektedir. 2016 yılında 355 güvenlik görevlisine toplam 5.648 kişi*saat mesleki eğitim verilmiştir.

İŞGÜCÜ UYGULAMALARI

Tüpraş, çalışanlarına adil, eşitlikçi, güvenli, sağlıklı, insan haklarının korunup yüceltildiği bir çalışma ortamı sunmaktadır. Çalışanların mesleki ve bireysel yeteneklerinin geliştirilmesine destek vererek nitelikli işgücünü küresel rekabet ortamında kalıcı üstünlüğe dönüştürmek hedefiyle çalışmaktadır. Tüpraş insan kaynakları süreçleri UNGC ve OHSAS 18001 gibi uluslararası normlar doğrultusunda ve yasal düzenlemeler çerçevesinde adil, objektif ve sistematik bir yaklaşımla yönetilmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları, Çalışan ve Sendika Temsilcilikleri gibi mekanizmalarla çalışanların karar alma, uygulama ve perfor-

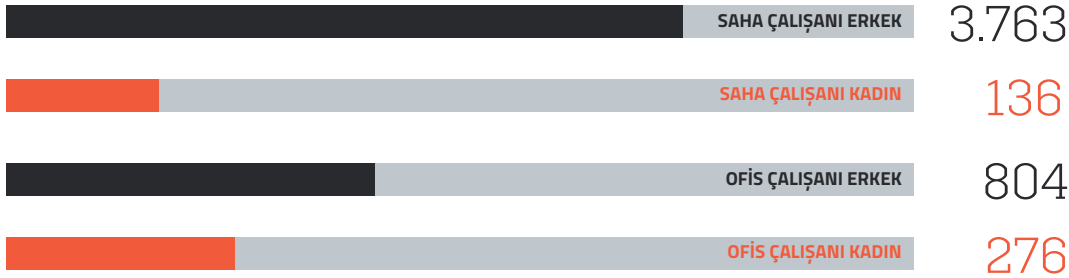
mans değerlendirme süreçlerinde aktif rol almaları sağlanmaktadır. İnsan kaynakları süreçlerine yönelik elde edilen performans

sonuçları sürekli takip edilmekte ve denetime tabi tutulmaktadır.

KATEGORİYE GÖRE ÇALIŞAN DAĞILIMI

KATEGORİYE GÖRE CİNSİYET DAĞILIMI

YAŞ GRUBUNA GÖRE ÇALIŞAN DAĞILIMI

KAPSAYICI İŞYERİ

Tüpraş, tüm faaliyetlerinde United Nations Global Compact (UNGC) ilkelerini benimseyerek evrensel insan haklarına uygun biçimde hareket eder, hiçbir koşulda insan hakları ihlallerine taraf olmaz ve etki alanı içinde insan haklarının geliştirilmesi için destek verir. Tedarikçi ve iş ortaklarından da özdeş ilkeleri benimsemelerini bekleyen Tüpraş, iş ilişkilerinin kurulmasında ve sürdürülmesinde bu anlayışı özenle takip eder.

Sivil toplum anlayışının ve örgütlü hareket etme bilincinin yaygın olduğu Tüpraş'ta, çalışanların; yasalar çerçevesinde örgütlenmiş olmak kaydıyla sendikalara ve sivil toplum kuruluşlarına üye olmaları desteklenmektedir. Tüpraş çalışanları yöneticilerinden izin almaksızın bu kuruluşların ve girişimlerin kurucusu ya da üyesi olmakta özgürdür. Saat ücretli çalışanların tamamının toplu iş sözleşmesi kapsamında

olduğu Tüpraş %78 sendikalılık oranıyla Türkiye'nin sendikalılık oranı en yüksek şirketlerinden biri olma niteliği taşımaktadır. Raporlama döneminde, 33 Tüpraş çalışanı sendika yönetiminde görev almıştır.

Tüpraş'ta işe alımdan başlayarak iş akdinin tamamlanmasına kadar tüm süreçler objektif kriterler temel alınarak belirlenir. Cinsiyet, yaş, din, etnik köken veya başka bir kişisel özelliğe bakılmaksızın tüm çalışanlara eşit olanaklar sunulur, ayrımcılığa ya da ayrımcılığı çağrıştıracak uygulamalara izin verilmez. Tüpraş'ın iş değerlendirme ve kademelendirme esasına dayalı ücretlendirme politikası gereği fazla mesai, performans primi ve benzer ödemelerde farklılıklar oluşmakla birlikte, aynı işi yaptıkları sürece tüm çalışanlara eşit ücret ödenmektedir.

Tüpraş, faaliyetleri kapsamında zorla ve zorunlu çalıştırma, çocuk istihdamı gibi uygulamalara ya da bu uygulamaları çağrıştıracak durumların yaşanmasına izin vermez. Bu ilkelerin tedarikçi ve iş ortakları tarafından da benimsenmesini zorunlu kılar. Ürün ve hizmet satın alma sözleşmelerinde açıkça düzenlenen ilkeler tedarikçi ziyaretleriyle de denetlenmektedir.

Tüpraş, kadın istihdamını ve kadın üst düzey yönetici sayısını artırmak amacıyla Koç Holding tarafından imzalanan "İş'te Eşitlik Bildirgesi" çerçevesinde hareket etmektedir. Kadınlara yönelik mesleki eğitim ve staj olanakları sunularak, doğum izni süreleri gibi yasal haklar kadın çalışanların lehine genişletilerek rafinaj sektöründe kadın istihdamı teşvik edilmektedir. 2016 yılı itibarıyla Tüpraş'ta kadın çalışan sayısı bir önceki yıla kıyasla %4 artarak 412'ye ulaşmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum

Tüpraş, Koç Holding "Ülkem İçin" kurumsal sosyal sorumluluk projesinin "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum" 2015-2017 teması doğrultusunda çalışmalar yürütmektedir. 2016 yılında bu kapsamda, Tüpraş genelinde gönüllü 24 eğitmenin düzenlediği "Bilgi Değirmeni" seminerleri ile 4.982 çalışanın 3.184'üne ve çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu 665 paydaşa erişilerek toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda eğitim verilmiştir. Bunun yanında, rafinerilerde sahada çalışan kadın çalışanların fiziki alanları iyileştirilirken, ana projeyi destekleyecek çalışmalar da hayata geçirilmiştir.

Tüpraş'ta çalışanların ücretlendirilmesinde çeşitli piyasa araştırmaları ve performans sonuçları esas alınmaktadır. Tüpraş Ücretlendirme Politikası gereği, çalışanlar sektör genelinde

rekabetçi ölçüde ücretlendirilmektedir. 2016 yılı itibarıyla, saat ücretli çalışanlar için minimum baz ücret, asgari ücretin 2 katı, aylık ücretli çalışanlar içinse 3,3 katıdır. Baz maaşlarının haricinde

Tüpraş çalışanları performansla dayalı prim uygulamasıyla da ek gelir elde etmektedir.

Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Tüpraş, çalışanlarına tatmin edici bir iş ortamı sunmayı hedeflemektedir. Bunun için Tüpraş'ın ve çalışanların karşılıklı menfaatini gözeterek uygulamalar yürütülerek çalışanlara geniş yarı faydalar tanınmaktadır. Flextra Projesi ile çalışanlara sağlanan yarı faydaların daha esnek ve çalışan ihtiyaçlarına yönelik hale getirilmesi için çalışılmaktadır.

Tüpraş çalışanlarının tümü resmi sosyal güvenlik sistemi kapsamında olup Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı tarafından yönetilen bir fon aracılığıyla gerçekleştirilen isteğe bağlı emeklilik ve özel sağlık sigortası imkânlarından da faydalanmaktadır. Çalışanların yanı sıra aileleri de, uygulanan sağlık sigortası programından yararlanabilmektedir. Tüpraş'ın isteğe bağlı emeklilik sigorta uygulamasından 2016 yılı sonu itibarıyla, 4.599 çalışan faydalanmaktadır.

Koç Ailem Programı kapsamında, Tüpraş çalışanları Koç Topluluğu şirketlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden emeklilik hayatları boyunca avantajlı olarak faydalanmaktadır.

Tüpraş çalışanlarına ihtiyaçları doğrultusunda görev evleri tahsis edilmektedir. Bu imkan sunulurken öncelik, üretimin devamlılığı ve emniyeti için tesislere yakın olmaları açısından, teknik ve sıra dışı gelişmelerde görev yapacak özellik ile yetkinliklere sahip çalışanlara verilmektedir.

LEAP Çalışan Destek Programı kapsamında Tüpraş'a özel tanımlanan bir telefon ile tıbbi danışmanlık, psikolojik danışmanlık, bilgilendirme ve benzeri pek çok başlıkta çalışanların ve ailelerinin iş dışındaki yaşamlarını kolaylaştıracak profesyonel destek sağlanmaktadır. Buna ek olarak, 2016 yılında, "İşte destek" adı ile tüm rafinerilerde endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları başlatılmıştır.

ÇALIŞAN GELİŞİMİ

Tüpraş bir yandan nitelikli işgücünü çekerek en etkin ve verimli biçimde değerlendirirken, bir yandan da çalışanlarının gerek mesleki bilgi ve becerilerinin gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik kariyer planlama, gelişim ve eğitim uygulamaları yürütmektedir. Çalışanların Tüpraş'a olan bağlılığının ve memnuniyetinin artırılması adına beklenti ve önerilerinin şirket yönetim süreçlerine yansımaları sağlanmaktadır. İş ortamı ve sosyal yaşam standartları çalışanların görüş ve talepleri doğrultusunda sürekli iyileştirilmektedir.

Performans ve Kariyer Yönetimi

Tüpraş çalışanlarının performansı yıllık değerlendirilmekte olup ofis çalışanlarının performans değerlendirmesinde çok boyutlu hedef kartı sistemi kullanılmaktadır. Yıl içinde düzenlenen görüşmelerle hedef tespiti yapılırken yıl sonunda organize edilen görüşmelerle elde edilen performans sonuçları değerlendirilerek çalışanlara geri bildirim sağlanmaktadır. Ayrıca ara dönem görüşmeleri ile çalışanların davranış modelleri ve yetkinliklere ne ölçüde uygun davrandığı, hangi alanlarda güçlü ya da gelişime açık olduğu tespit edilmektedir. Saha çalışanlarına ise şirket üst yönetimi tarafından dönem sonuçları ve gelecek dönem hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlanmaktadır.

İnsan kaynağının daha etkin ve doğru şekilde kullanılmasını ve gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesini sağlayan yetenek yönetim süreci; çalışma, terfi ve atamalarda yol gösterici bir kılavuz olma niteliği taşımaktadır. 2016 yılında yetenek yönetimi konusunda çalışmalar

yaygınlaştırılarak sürdürülmüştür. Success Factors yazılımının devreye alınan modülleri ile kritik pozisyonlar belirlenmiş, yedekleme planları oluşturulmuş ve 9 kutu yaklaşımı ile çalışanların potansiyelleri tespit edilmiştir. Çalışanların yetkinliklerinin ölçülmesi, değerlendirilmesi ve gelişim planlarının daha sağlıklı yapılabilmesi amacıyla gelişim planlama modülünün kurulum çalışmaları sürmektedir.

İşgücünün bilgi beceri ve yetkinliklerini artırmak amacıyla ODTÜ Kimya Mühendisliği Fakültesi ile iş birliği içerisinde başlatılan Rafinerici Yetiştirme Programı çerçevesinde hazırlanması öngörülen kitaplar ve eğitim programları 2016 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

Mesleki ve Kişisel Gelişim

Çalışanlarının mesleki ve kişisel becerilerinin güçlendirilmesi Tüpraş'ın temel önceliklerindendir. Bu doğrultuda Tüpraş, çalışanlarının gelişimini çeşitli eğitim programlarıyla destekleyerek sektördeki rekabet gücünü de artırmaktadır. Eğitim faaliyetleri tüm çalışanlara eşit fırsatlar sunma prensibi çerçevesinde yönetilmektedir. Tüm çalışanlara iş süreçleri ve kariyer planlama çalışmaları sonuçları doğrultusunda özelleştirilmiş eğitimler sunulmaktadır. Çalışanların sahip olması gereken teknik yetkinlikler belirlenerek eğitimler bu ihtiyaçlar doğrultusunda tasarlanmaktadır.

Çalışanlarının liderlik yetkinliklerinin geliştirilmesini hedefleyen liderlik eğitim programlarına her yıl 100'den fazla çalışan katılmaktadır. İlk yıllarını doldurmalarının ardından çalışanlara kendini tanıma, iletişim, takım olma konularında

eğitimler verilmektedir. Ekip ve iş yönetimine yönelik eğitimler ile çalışanlar liderlik pozisyonlarına hazırlanmaktadır. 2016 yılında 8.015 çalışana liderlik eğitimi verilmiştir.

Tüpraş, sektörün ihtiyaç duyduğu uzman iş gücünü yetiştirmek amacıyla üniversitelerle iş birliği içerisinde yüksek lisans programları yürütmektedir. Tüpraş çalışanları, kariyer programlarının bir uzantısı olarak yüksek lisans eğitimi alırken akademik eğitimlerine devam etmek isteyen öğrenciler de bu programlardan yararlanabilmektedir. Çalışanların yüksek lisans ve MBA programlarına katılımı Tüpraş tarafından maddi olarak desteklenmektedir.

2016 yılında Tüpraş'ta 5.093 çalışana 284.878 kişi*saat eğitim verilmiştir. Saha çalışanları için ortalama eğitim saati 54,3; ofis çalışanları için de 61,6 saat olarak gerçekleşmiştir. Çalışan başına düşen ortalama eğitim saati ise erkek çalışanlar için 52, kadın çalışanlar içinse 56,3 saattir.

EĞİTİM	2016
Eğitim Katılımcı Sayısı	
Kategori Bazında	
Saha Çalışanları	3.976
Ofis Çalışanları	1.117
Cinsiyet Bazında	
Kadın	420
Erkek	4.673
Toplam Eğitim Saati (kişi*saat)	
Kategori Bazında	
Saha Çalışanları	216.043
Ofis Çalışanları	68.835
Cinsiyet Bazında	
Kadın	21.827
Erkek	263.051
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati	
Kategori Bazında	
Saha Çalışanları	54,3
Ofis Çalışanları	61,6
Cinsiyet Bazında	
Kadın	52,0
Erkek	56,3

ÇALIŞAN KATILIMI

Katılımcı bir yönetim anlayışına sahip olan Tüpraş'ta hedef yayılım toplantıları, İSG (İş Sağlığı Güvenliği) kurul toplantıları, öneri sistemleri, anketler, toplu sözleşmeler ve sosyal etkinlik kulüpleri vasıtasıyla, çalışanların görüşleri alınarak süreç iyileştirme çalışmalarında değerlendirilmektedir. Çalışan katılımını sağlama araçlarından biri olan Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi kapsamında çalışanların şirket başarısına katkı sağlayan davranış ve çabaları ödüllendirilmekte, böylece motivasyon ve bağlılıkları artırılmaktadır. Yine benzer bir sistem olan Rafine Öneriler Sistemi ile çalışanların iş süreçleri ve şirket uygulamaları hakkında iyileştirme önerileri alınarak yaratıcılıkları ve katılımları desteklenmektedir. 2016 yılında çalışanlardan gelen 415 adet önerinin 12'si uygulamaya koyulmuştur.

Çalışan memnuniyeti ve çalışan bağlılığı anketleri ile çalışanların iş ortamı hakkındaki görüşleri öğrenilmekte ve gelişime açık alanlar belirlenmektedir. Raporlama döneminde gerçekleştirilen anket sonucunda çalışan memnuniyeti %53 olarak ölçülmüştür. Gerçekleştirilen başarılı uygulamalar ile özellikle saha çalışanlarının bağlılığında önemli bir iyileştirme sağlanmıştır.

Tüpraş, çalışanlarının fikir ve önerileriyle yönetim süreçlerine katılımı kadar sosyal sorumluluk faaliyetlerinde yer almalarına da önem vermektedir. Tüpraş çalışanları, çevre, eğitim, kültür-sanat, spor alanlarında örgütlenerek topluma katkı sağlamakta ve onların bu girişimleri Tüpraş tarafından desteklenmektedir. Rafinerilerde bulunan SEK (Sosyal Etkinlik Kulüpleri) vasıtasıyla

çalışanların kişisel yeteneklerinin toplum yararına dönüştürüldüğü, Sivil Toplum Kuruluşları'na gelir sağlayacak etkinlikler düzenlemelerine rehberlik edilmektedir.

"Mozaik Kültürel Gelişim Projesi" kapsamında çalışanların görüş, düşünce ve önerileriyle belirlenen "Tüpraş Değerleri ve Çalışma Kültürü Prensipleri"nin anlaşılması ve özümzenmesi amacıyla tüm çalışanları kapsayan "Tüpraşlı Olmak" eğitim programı yürütülmektedir.

2018 yılında tamamlanması hedeflenen programda; 2016 yılında yöneticiler ve ofis çalışanlarının eğitimlerine devam edilmiştir.

En Başarılı Koçlular

Koç Topluluğu şirketlerinde en iyi uygulamaların ortaya çıkarılması ve paylaşılması, çalışanların başarılarını tanımak ve takdir etmek amacıyla 2003 yılından bu yana "En Başarılı Koçlular" yarışması düzenlenmektedir. 2016 yılında Tüpraş, 8 projeyle katıldığı yarışmada ön değerlendirme sonrası 2 proje ile finalde yarışmaya hak kazanmıştır. "Çevreye ve Topluma Değer Katanlar" kategorisinde Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı Projesi ile birinci, "Dijitalleşenler" kategorisinde Enerji Ağı İzleme ve Optimizasyon Sistemi Projesi ile üçüncülük ödülünü elde etmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Tüpraş, iş sahasında bulunan tüm çalışanların ve paydaşların sağlık ve emniyetini en üst düzey güvenlik koşullarıyla sağlamaktadır. Tüpraş tüm operasyonel faaliyetlerinde bütün risk düzeylerini tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma veya standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda gelişimini sürdürmektedir. Bu kapsamda oluşturulan Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) standartlarına tüm çalışanlar ile birlikte yüklenici firma çalışanlarının da ödünsüz bir şekilde uymaları beklenmektedir. Tüpraş faaliyet sahalarının tümünde sağlık ve güvenlik süreçleri OHSAS 18001 Standardı'na uygun olarak yürütülmekte ve sertifikasyon düzenli olarak gerçekleştirilen bağımsız denetimlerle yenilenmektedir.

Tüpraş'ta bulunan 5 İş Sağlığı ve Güvenliği Komitesi'nde 10'u çalışan temsilcisi olmak üzere 35 üye görev almaktadır. Bu sayı yasal olarak oy kullanma yetkisini göstermekle birlikte komitelere 100 kişiye yakın katılım sağlanmaktadır. Katılımcılar arasında asil üyelerin yanı sıra yüklenici firma yetkilileri, tüm birim yöneticileri ve birimlerden temsilciler yer almaktadır.

Tüpraş'ta İSG performansı, anahtar performans göstergeleri doğrultusunda takip edilmekte ve sürekli iyileştirilmektedir. 2016 yılında İSG performansını sürekli geliştirmek için ölçmeyi sağlayacak 14 yeni gösterge belirlenmiş ve standart haline getirilerek yayımlanmıştır.

Tüpraş, çalışanlarının ve yüklenici firma çalışan-

larının iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi ve farkındalık düzeyini artırmak amacıyla düzenlediği eğitim faaliyetlerine 2016 yılında da devam etmiştir. Bu kapsamda 9.647 Tüpraş çalışanına ve 12.985 yüklenici firma çalışanına toplam 135.951 kişi*saat eğitim verilmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMLERİ

2016

Tüpraş Çalışanı (katılımcı sayısı)	9.647
İş Ortağı Çalışanı (katılımcı sayısı)	12.895
Tüpraş Çalışanı (kişi*saat)	85.609
İş Ortağı Çalışanı (kişi*saat)	50.342

Yüklenici Firmalara Yönelik Uygulamalar

Tüpraş, birlikte çalıştığı yüklenici firmaların İSG performanslarını geliştirmelerine, eğitim faaliyetlerinin yanı sıra farklı yollarla da destek vermektedir. 2016 yılında da bu kapsamda yenilikler yapılmıştır. Yüklenici firma SEÇ Şartnamesi güncel yasal gerekliliklere göre revize edilmiş, yüklenici firma kişisel koruyucu donanımları Tüpraş ile eş baza getirilmiştir. Tüpraş çalışanlarının kullandığı aleve dayanıklı özel olarak hazırlanmış iş elbiseleri tüm yüklenici firma çalışanlarına da dağıtılmış ve kullanımı zorunlu tutulmuştur.

İŞ GÜVENLİĞİ

Tüpraş, iş güvenliği süreçlerini risk değerlendirme odaklı bir yaklaşımla yürüterek iş güvenliği risklerini azaltmakta ve potansiyel risklere karşı hazırlıklı halini güçlendirmektedir. Güvenlik risklerinin bertarafında Risk Değerlendirme Tablosu (RDT), Tehlike ve Etkileri Yönetim Süreci (TEYS), Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama (OSAR), Yüklenici SEÇ Yönetim Sistemi, Tüpraş Takip Sistemi (TTS) gibi birçok şirket içi ve uluslararası standart, risk değerlendirme sistematigi ve çalışma prosedürü takip edilmektedir.

Tüpraş'ta iş güvenliğinin sağlanması adına etkin analiz ve öğrenme prosedürleri yürütülmektedir. Bu sayede, alınan önlemlere rağmen ortaya çıkan durumların bir daha yaşanmasının önüne geçilmektedir. 2016 yılında 11 adet standart revize edilmiş ve 5 adet yeni standart yayımlanmıştır.

- İSG ve Proses Emniyeti Olay İletişiminin geliştirilmesi amacıyla başlatılan Haftalık Kaza Paylaşımları uygulaması kapsamında, dört rafineri tarafından raporlanmış olan kaza, küçük müdahale, yangın, çevre kirliliği, emniyetsiz durum ve ucuz atlatma dahil tüm İSG ve Proses Emniyeti olayları taranmakta ve özellikle dikkati çeken konular listelenmektedir.

- Tüm Tüpraş çalışanları ve yüklenici çalışanlarının katılımı ile her ay düzenli olarak gerçekleştirilen

“Bu Kazaları Önleyemez miydik?” toplantılarında, yaşanan kazalar ve ucuz atlatmalar paylaşmakta, nelerin daha iyi yapılabileceği değerlendirilmektedir.

- Haftalık olarak hazırlanan “Emniyet Konuşması” ile çalışanlar rafineri birimlerince bilgilendirilmektedir. Bu konuşmalarda, Tüpraş veya dünyada yaşanan kazalar ve ucuz atlatmalar paylaşmakta, sağlık ve emniyet konularında çalışanlara genel bilgi aktarımı yapılmaktadır.

- Rafinerilerde olumlu emniyetli davranışları desteklemek, genel emniyet farkındalığını artırmak, emniyet standartlarının saha uygulamalarının takibini yapabilmek ve kaza potansiyelini azaltmak amacıyla, “Görünür Liderlik” uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin de katıldığı davranış odaklı emniyet turları yapılmaktadır.

Tüpraş Emniyet Prensipleri

2016 yılında, Tüpraş temel çalışma kurallarını tanımlayan “10’suz olmaz kuralları”nın paralelinde uygulanmaya başlayacak “Tüpraş Emniyet Prensipleri” hazırlanmış ve belirlenen 8 prensiple ilgili rafinerilerde tanıtım ve eğitim kampanyası başlatılmıştır.

1. Bütün kazalar engellenebilir.
2. Emniyeti, yaptığımız her işin merkezine alarak; her kademede aldığımız kararlarla ve uygulamalarımızla görünür ve örnek liderlik göstermeliyiz.
3. Riskler belirlenmeli ve koruyucu önlemlerle risk yönetimi sağlanmalıdır.
4. Yaşanan bütün kaza ve olaylardan, tekrarlanmaması için ders çıkartılması ve paylaşılması sağlanmalıdır.
5. Çalışan katılımının sağlanması büyük önem taşır.
6. Etkili iletişim büyük öneme sahiptir.
7. Eğitim ve farkındalık emniyetin temelidir.
8. Emniyet denetimleri etkin yapılmalıdır.

	2012	2013	2014	2015	2016
Kaza Sıklık Oranı	1,5	1,1	1,6	2,5	1,9
Kaza Şiddet Oranı	289	26	308	315	354
Ölümlü Kaza Sayısı	1	0	2	1	1

İŞ SAĞLIĞI

Tüpraş, sürdürülebilir gelişmenin ve iş sürekliliğinin sağlıklı bir iş ortamı ve çevre ile mümkün olabileceğine inanmaktadır. Bu doğrultuda çalışanların mesleki ve genel hastalıklara karşı korunması çalışmaları yürütülmektedir. Çalışanlar periyodik sağlık kontrollerinden geçirilmekte, sağlık hizmetleri ve aşılama gibi önleyici tedbirler alınmaktadır. Alınan tedbirler sayesinde raporlama

döneminde Tüpraş ve yüklenici firma çalışanları arasında mesleki hastalık vakası meydana gelmemiştir.

Çalışanların bulunduğu ortamdan kaynaklanabilecek sağlık tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelere bağlı risklerinin değerlendirilmesi amacıyla tüm rafinerilerde Sağlık Risk Değerlendirmesi (SRD) çalışmaları yürütülmektedir. SRD

çalışmaları kapsamında sahaya özgü kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmektedir.

Tüpraş'ta çalışanların sağlıklı yaşam ve önleyici tedbirler hakkında bilgilendirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Bu eğitimlerden çalışanların yanında aileleri ve yüklenici firma çalışanları da yararlanabilmektedir.

TOPLUMSAL GELİŞİM

Kurumsal bir vatandaş olarak Tüpraş, faaliyet gösterdiği ülkenin ve toplumun gelişimine duyarlı bir yaklaşımla toplumun yaşam kalitesinin ve refah düzeyinin sürekli artışını hedeflemektedir. Ülke ekonomisine verdiği destekle yerel ekonominin güçlendirilmesine katkı sağlayan Tüpraş, toplum için değer yaratan sosyal sorumluluk projeleri ile toplumsal sorumluluğunu yerine getirmektedir.

YEREL EKONOMİYE KATKI

Türkiye'nin tek rafinaj şirketi olarak Tüpraş, sahip olduğu stratejik sorumluluğun bilinciyle hareket etmekte ve ülke ekonomisinin gelişimi için gerekli petrol ürünlerinin eksiksiz karşılanması amacıyla çalışmaktadır. Tüpraş, yerel tedarik ağırlıklı tedarik zinciri uygulamalarıyla, iş ortaklarına ve öğrencilere yönelik yürüttüğü mesleki eğitim projeleriyle ve vergi ödemeleriyle Türkiye ekonomisine doğrudan ve dolaylı önemli katkılar sağlamakta, geniş bir ekonomik etki alanı oluşturmaktadır.

Tüpraş'ın ülke ekonomisine sağladığı doğrudan katkılarının en belirgin olanı vergi ödemeleridir. Türkiye'nin en büyük vergi mükellefi olarak

Tüpraş'ın faaliyetleri dolayısıyla oluşan doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri Türkiye toplam gelirleri içinde önemli bir yer tutmaktadır. Tüpraş, 2016 yılında 37,6 milyon TL vergi ve benzer yükümlülük ödemesi gerçekleştirerek ülke ekonomisine katkı sağlamıştır. Tüpraş'ın ödediği verginin 2016 yılı itibarıyla Türkiye toplam vergi gelirleri içindeki payı 8,15'tir.

Tüpraş, binlerce tedarikçinin dahil olduğu geniş değer zinciriyle ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. Tüpraş'ın operasyonları dolayısıyla oluşan değer zincirinde on binlerce kişi istihdam olanağı bulmaktadır. Tüpraş, tedarik harcamaları ile de yerel ekonomiye katkı

sağlamayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, satın alma faaliyetleri yürütülürken gerekli normları karşılayan tedarikçiler arasından yerel nitelikli olanlar öncelikli olarak tercih edilmektedir. 2016 yılında gerçekleştirilen satın almaların %63'ü yerel tedarikçilerden gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş, mesleki eğitime verdiği destekle ülke ekonomisine dolaylı katkı sağlamaktadır. İş ortağı çalışanlarının, lise ve üniversite öğrencilerinin mesleki eğitimlerinin desteklenmeye devam edildiği raporlama döneminde, 2.749 lise, 3.278 üniversite öğrencisi Tüpraş'ta staj yapma fırsatı elde etmiştir.

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP)

Tüpraş Teknik Eğitim Programı çerçevesinde 2007 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile imzalanan protokol kapsamında Kimya Teknolojisi Alanı altında bulunan Rafineri ve Proses dallarında teknik insan gücünün yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Gerekli eğitim ortamının, materyalin ve eğitim kadrosunun oluşturulmasını üstlenen Tüpraş, MEGEP çalışmalarına raporlama döneminde de ara vermeden devam etmiştir. Bu kapsamda 2016 yılında, MEGEP öğrencileri İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde stajlarını sürdürmüş ve zaman zaman Rafinerilere gelerek sahada gözlem yapma olanağına sahip olmuşlardır. Bunun yanında, İzmit Rafinerisi'nde MEGEP öğrencileri için gönüllü koçlar aracılığıyla kişisel gelişim eğitimi ve müze gezisi etkinliği düzenlenmiştir.

SOSYAL SORUMLULUK

Tüpraş, eğitim, çevre, kültür-sanat ve spor alanlarında hayata geçirdiği uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleriyle toplumsal gelişimi çok yönlü olarak desteklemektedir. Farklı paydaşlar nezdinde iki yılda bir periyodik olarak gerçekleştirilmekte olan kurumsal itibar ve algı

araştırmalarından elde edilen sonuçlar toplumsal projelerin planlanmasında yol gösterici olmaktadır. Sosyal sorumluluk projelerinin yanı sıra Tüpraş, çeşitli kuruluşlarca oluşturulan inisiyatif ve projelere finansal, aynı veya operasyonel destek vermekte, hedef alanlarda

faaliyet gösteren kurumları bağış ve sponsorluk yoluyla desteklemektedir. 2016 yılında, proje, bağış ve sponsorluk faaliyetlerine toplam 24,4 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

EĞİTİM

ATEŞBÖCEKLERİ YOLLARDA

Tüpraş, 2008 yılından bu yana Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın 5 Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi'nin işletme sponsorluğunu üstlenmektedir. Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)'nin yerleşik noktalarda erişemediği çocuklara ulaşmasını sağlayan Ateşböceği Gezici Öğrenim birimleri tır dorseleri içinde çocuk dostu mekânlar oluşturarak Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan iş birliğiyle Türkiye'nin dört bir yanındaki ilköğretim okullarının bahçelerine ya da yakınlarına yerleşerek hizmet vermektedir.

Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimleri; tematik ve standart olmak üzere 2 farklı model ile etkinliklerini sürdürmektedir. Tematik Ateşböcekları "Trafik Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi", "Düş Gezgin Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi" ve "Bilim Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi"dir. Bilgi Benim İsim, Matematik Eğlenerek Öğren, Fen Eğlenerek Öğren, Okuyorum Oynuyorum, Drama Atölyesi, Eğlen Öğren Hijyen çocukların eğlenirken öğrenmesine olanak sağlayan eğitim programlarıdır. Ateşböceği Gezici Öğrenim birimlerinden 2016 yılında 7 ilde 10.596 çocuk faydalandı. Projeyi desteklemeye başladığımız 2008 yılından beri ulaşılan çocuk sayısı ise 243.695'tir.

TEGV BATMAN 50. YIL ÖĞRENİM BİRİMİ DESTEĞİMİZLE 4. İSTANBUL ÇOCUK VE GENÇLİK SANAT BİENALİ'NDE

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Batman 50. Yıl Öğrenim Birimi'nden 12 Batmanlı öğrenci Tüpraş desteği ile 4. İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali'ne katıldı.

Ortaköy Afife Jale Sahnesinde izleyenleri büyüleyen ekip; sanata ilişkin olumlu tutum ve becerileri geliştirme, farklı kültürleri tanıma ve barış içinde bir arada yaşama kültürünü benimsemek üzere kurguladıkları "Yöresel Halk Dansları" isimli proje başvuruları ile Bienale katıldı. Kaybolmaya yüz tutmuş yöresel oyunları modernize ederek sahneleyen öğrenciler büyük beğeni topladı.

İZMİR SEK TİYATRO KULÜBÜ TEGV YARARINA SAHNE ALDI

Tüpraş İzmir Rafinerisi SEK Tiyatro Kulübü, Friedrich Dürrenmatt'ın yazdığı, Sevil Onaran'ın uyarladığı ve Aydın Sigal'ın yönettiği "Ziyaret" oyununun ilk gösterimini, geliri Toplum Gönüllüleri Vakfı'na aktarılmak üzere 2015 yılında sahnelemişti. İkinci gösterimi ise 2016 yılında yine Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı yararına yaptı.

Kulüp, Oldrich Danek'in yazdığı, Yücel Erten'in çevirdiği ve Demet Saka'nın yönettiği, koreografisini Berkan Beşçınar'ın yaptığı "Savaş İkinci Perdede Çıkacak" oyununu ise ilk kez 2016 yılında sahneledi. Dördüncü oyunları ile Aliğa Tüpraş Halk Eğitim Merkezi'nde seyircinin karşısına çıkan SEK İzmir Tiyatro Kulübü, oyunun gelirini "Enerjimiz Bitmez Burs Fonu"na aktarmak üzere sahneledi.

ÇOCUKLAR İÇİN KİTAP TOPLUYORUZ

Çocuklara okuma alışkanlığının kazandırılması için, Batman'da kitap ihtiyacı olan ilköğretim okullarına verilmek üzere Genel Müdürlük ve diğer rafinerilerden kitap toplanarak Batman Rafinerisi gönüllülerince dağıtımı yapılmaktadır. Yine Tüpraşlı gönüllülerce düzenlenen okuma günleri ile çocuklar kitap okumaya özendirilerek bunun alışkanlığa dönüşmesi desteklenmektedir. 2016 yılında bir ilköğretim okuluna 320 kitap bağışlanmış olup, 2013 yılında başlayan projede toplam bağış rakamı 6.920'ye ulaşmıştır.

İZMİT RAFİNERİSİ 23 NİSAN ETKİNLİĞİ

İzmit Rafinerisi 23 Nisan Etkinliği, İzmit Rafinerisi ve Genel Müdürlük çalışanlarının çocuklarına, annelerinin ve babalarının iş ortamlarını tanıtmak ve en önemli önceliğimizin emniyet olduğuna ilişkin farkındalıklarını artırmak hedefiyle düzenlendi. Etkinlik sayesinde İzmit Rafinerisi tarihinde ilk kez çalışanların eşleri ve çocukları rafineriyi görme olanağı buldu. Rafineri hakkında yapılan bilgilendirme, emniyet sunumu, saha gezisi ve Çocuk Korosu konseri ile süren etkinlik ile çocuklardan ve velilerinden oluşan 400 kişilik bir grup ağırlandı.

TÜPRAŞ'IN ÇOCUKLARI TRAFİK DEDEKTİFİ OLUYOR

Sosyal sorumluluk projeleriyle toplumsal gelişime katkıda bulunan OPET, bugüne kadar 81 ilde 2 milyon 500 bin öğrenciye ulaştığı "Trafik Dedektifleri Projesi" kapsamında İzmit Rafinerisi çalışanlarımızın çocuklarına 2016 yılında "Trafik Dedektifi" eğitimi verdi. Çocuklara ve ailelerine trafik kurallarının gündelik yaşamdaki hayati önemi konusunda bilgi verilen eğitimde "Yaşam Kemerini" vurgusu ile emniyet kemerinin önemi hatırlatıldı. OPET'in maskotu OPEDO'nun da yer aldığı etkinlik kapsamında eğitimlerini tamamlayan çocuklar, "Trafik Dedektifi" unvanını kazandı.

EĞİTİM

TEV SOMA BURSİYERLERİ İLE BULUŞMA

Türk Eğitim Vakfı'nın, Soma bursiyerlerinin eğitime ilişkin motivasyonlarını artırmak için yaptığı etkinliklerden biri olan geleneksel "Okula Dönüş Buluşması" bu yıl İzmir Rafinerimizde gerçekleşti. 4 Tüpraş gönüllüsünün desteği ve katkısı ile gerçekleşen etkinliğe 6-14 yaş grubundan yaklaşık 20 öğrenci katıldı. Buluşmaya aileleri ile gelen öğrenciler animasyonlar ve oyunlar eşliğinde eğlenceli saatler geçirdi. Organizasyonda çocuklara eğitici kimya setleri hediye edildi.

23 NİSAN ULUSLARARASI ÇOCUK FESTİVALİ SPONSORLUK DESTEĞİ

23-24 Nisan 2016 tarihlerinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından beşinci-si düzenlenen "23 Nisan Uluslararası Çocuk Şenliği Eğitim ve Eğlence Fuarı" gala programında sergilenen çocuk müzikali "Harika Kanatlar", 4 farklı karakterdeki "Canlı Heykel Gösterisi", festival kapsamındaki uçurtma şenliğinde gösteri yapan "Venedik Karnavalı" sponsorluğunu Tüpraş üstlendi. Tüpraş'ın beş yıldır sponsorluk desteğini sürdürdüğü festivale bu yıl 41 ülkeden 1.000 çocuk katıldı.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ÜSTÜN BAŞARI BURS PROGRAMI

Türkiye'de sosyal bilimlerin gelişimine hizmet etmeyi ve bu alanda yapılan çalışmalar destekleyerek Türkiye'nin düşünce yaşamına katkıda bulunmayı hedefleyen Tüpraş, 2011-2012 akademik yılında başlattığı Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Üstün Başarı Burs Programı'na desteğini sürdürmektedir. Programda Arkeoloji ve Sanat Tarihi, Uluslararası İlişkiler, Psikoloji ve Tasarım Toplum Teknoloji bölümlerinde Tüpraş burs desteği ile 4 öğrenci doktora tamamlarken 6 öğrencinin doktora çalışması devam etmektedir.

**KOÇ
ÜNİVERSİTESİ**
ANADOLU BURSLARI

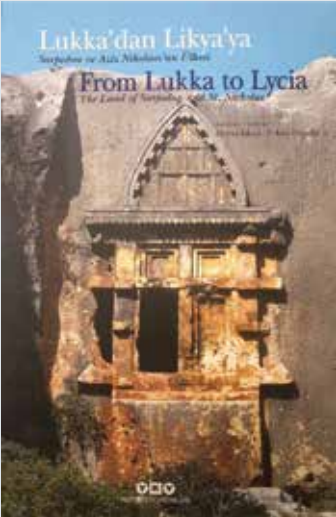
KOÇ ÜNİVERSİTESİ ANADOLU BURSIYERLERİ PROGRAMI

2011-2012 akademik yılında 14 öğrenciye destekle başlayan ve 2016 yılında 289 öğrenciye ulaşan; ülke genelinde başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere burs desteği sağlayarak gençlere eğitimde fırsat eşitliği tanımayı hedefleyen Koç Üniversitesi'nin Anadolu Bursiyerleri Tüpraş desteğiyle 2 yeni öğrenci daha katıldı. Tüpraş'ın bugüne dek fonladığı öğrenci sayısı 10'a yükseldi.

ENERJİMİZ BİTMEZ BURS FONU

Tüpraş, "Koç Holding Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum" proje çatısı altında sosyal sorumluluk projeleri geliştirmeyi sürdürmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin olumsuz göstergelerinden biri olan "eğitim ve kadın" başlığına bir kez daha dikkat çekmek amacıyla Tüpraş, Türk Eğitim Vakfı iş birliğiyle "Enerjimiz Bitmez Burs Fonu"nu oluşturdu. İlki 11 Ekim "Dünya Kız Çocukları Günü"nde İzmit Rafinerisi'nde, ardından İzmir, Kırıkkale ve Batman Rafinerilerinde TEV yetkililerinin de katılımıyla düzenlenen toplantılarda ülkemizin bağışçılık konusunda nerede olduğu, vatandaşların yaklaşımı, sivil toplum kuruluşlarının bu alandaki yeri, Türkiye'de eğitim, kadın okuma-yazma oranları, kadının işgücüne katılımı konusunda veriler, TEV ve yarım yüzyıllık başarı hikayesi ile oluşturulacak fona ilişkin ayrıntılar Tüpraş çalışanları ile paylaşıldı.

ANADOLU UYGARLIKLARI SERİSİ YAYIN SPONSORLUĞU

Tüpraş, Anadolu Medeniyetlerini 10 eser şeklinde kitaplaştırmak üzere Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık ile geliştirdiği iş birliğiyle kültür mirasımıza kalıcı eserler bırakmayı sürdürüyor. "Urartu Doğu'da Değişim", "Frigler, Midas'ın Ülkesinde Anıtların Gölgesinde", "Hititler, Bir Anadolu İmparatorluğu" ve "Pergamon, Anadolu'da Hellenistik Bir Başkent" eserlerinin ardından 2016 yılında, serinin beşinci kitabı "Lukka'dan Likya'ya Sarpedon ve Aziz Nikolaos'un Ülkesi" Tüpraş sponsorluğunda yayımlandı.

KÜLTÜR-SANAT

DÜNYA SAHNELERİNDE GENÇ MÜZİSYENLER

Uluslararası üne sahip piyanistlerimiz Güher ve Süher Pekinel'in ülkemizdeki konservatuar öğrencileri arasından seçip dünya sahnelerine kazandırma hedefiyle 7 yıl önce başlattıkları ve 2013 yılından beri Tüpraş tarafından desteklenen "Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler" projesi sürüyor. Proje kapsamında her biri kendi alanında emin adımlarla ilerleyen Veriko Tcuhumburidze (Keman), Dorukhan Doruk (Viylonsel), Yunus Tuncalı (Piyano), Doğa Altınok (Keman), Can Çakmur (Piyano), Duygu Eliz Erkut (Balerin) ve Görkem Çiçek (Çello) ve 2016 yılı Eylül ayında projeye dahil olan Tolga Atalay Ün'ün başarılarıyla sürüyor.

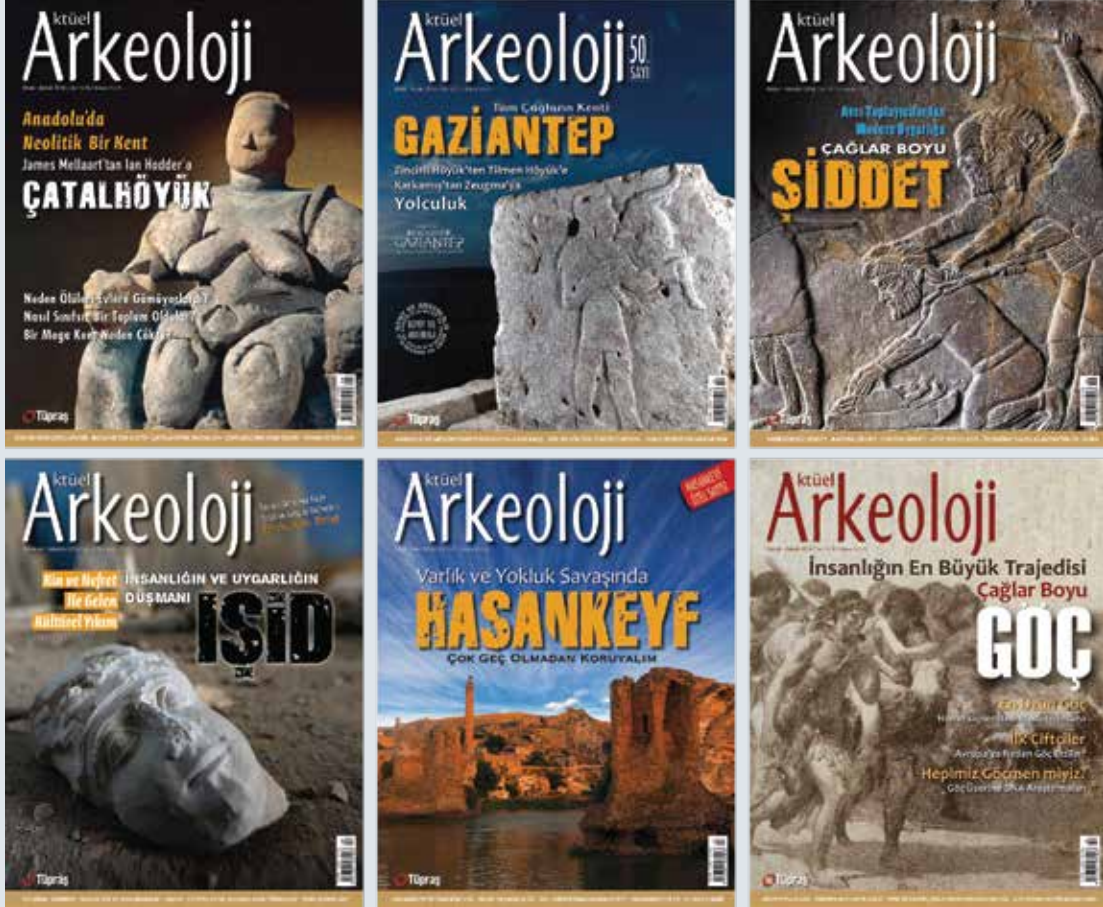
İKSİV 20. İSTANBUL TİYATRO FESTİVALİ

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSİV) tarafından, Koç Holding Enerji Grubu Şirketleri Aygaz A.Ş., Opet A.Ş. ve Tüpraş eş sponsorluğunda düzenlenen İstanbul Tiyatro Festivali 2016 yılında 20'inci kez gerçekleşti. Festival, Türkiye'den ve yurtdışından çeşitli oyun, dans, performans ve yan etkinliklerden oluşan zengin bir programla tiyatro severlerle buluştu.

RAHİMİ M. KOÇ
MÜZESİ
MUSEUM

BATMAN RAFİNERİSİNİ RAHİMİ M. KOÇ MÜZESİ'NDE YAŞATIYORUZ

"Batman Rafinerisini Rahmi M. Koç Müzesi'nde Yaşatıyoruz" projesi, rafineri süreçlerinin bir parçası olan kullanım dışı kalmış emektar ekipmanların hurda olarak elden çıkartılmasının büyük bir kayıp olacağı düşüncesi ile hareket eden 6 çalışanın bireysel çabaları ile başlamıştır. Ekip, Batman Rafinerisi'nin geçmişini geleceğe taşımak, dönemine özgü niteliği bulunan kullanım dışı kalmış tarihe tanıklık etmiş ekipman ve objeleri muhafazası için Rahmi M. Koç Müzesi'ne bağışladı.

AKTÜEL ARKEOLOJİ DERGİSİ YAYIN SPONSORLUĞU

2007 yılından beri Anadolu tarihini Anadolu insanına anlatmak için yayın yapan Aktüel Arkeoloji Dergisi, 2010'dan bu yana Tüpraş desteği ile yayın hayatına devam ediyor. 2010 sonrasında yılda ortalama 60.000 baskı yapan, web sitesi ve sosyal medya aracılığıyla milyonlarca insana ulaşan Aktüel Arkeoloji Dergisi korunan ve gelecek kuşaklara bırakılabilen bir Anadolu için çalışmalarını sürdürüyor.

ÇEVRE

MUTLU ATIKLAR ALIAĞA'DA AMBALAJ ATIKLARINI AYRIŞTIRMA HAREKETİ

2010 yılında İzmir Rafinerisi'nde ambalaj atıklarının ayrıştırılmasını sağlamak ve geri kazanılmasına yardımcı olmak fikriyle ortaya çıkan Mutlu Atıklar projesi kapsamında geleneksel hale gelen uçurtma şenliğinin yedincisi 19 Mayıs'ta Aliağa Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlendi. Şenlikte Tüpraş çalışanları ve Aliağa halkı için hazırlanan 3.250 uçurtma gökyüzünü süsledi.

Mutlu Atıklar Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi projesi kapsamında 2016 yılında Aliağa'da iş birliği yapılan 2 ilköğretim okulunun 40'ar öğrencisi rafineride ağırlandı. Mutlu Atıklar proje ekibi, öğrencilere, çevre bilinci kazandırmak, atıkların ayrıştırılmasının ve geri dönüşümünün çevrenin ve doğal kaynakların korunmasında önemli konulardan biri olduğunu benimsetmek amacıyla eğitim verdi.

ATIKLARIN GERİ DÖNÜŞÜMÜ, ÇEVRE VE SAĞLIK BİLİNCİNİN ARTIRILMASI EĞİTİMLERİ

Tüpraş Batman Rafinerisi çalışanları, "Atıkların Geri Dönüşümü, Çevre ve Sağlık Bilincinin Artırılması Eğitimleri"ni 2016 yılında da Siirt, Bitlis, Batman'ın köyleri ve Tatvan'daki 8 okulda sürdürerek 1.105 öğrenciye 2.210 kişi*saat eğitim verdi. Aynı kapsamda Trabzon, Samsun ve Batman Merkez'den gelen talepler üzerine site ve apartman sakinleri için de eğitimler düzenlendi. Yapılan bilinçlendirme çalışmaları sonucunda atık pil, atık yağ ve plastik kapaklar toplandı.

ENGELLERİ KALDIRMAK İÇİN PLASTİK KAPAK TOPLUYORUZ

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından başlatılan, 2013 yılında Batman Rafinerisi gönüllülerince de yürütülmeye başlanan proje ile 2016 yılında toplanan 720 kg kapak Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği'ne ulaştırıldı ve temin edilen 1 adet akülü tekerlekli sandalye ihtiyaç sahibi 9. sınıf öğrencisine teslim edildi. Dönem içerisinde tamamlanan proje ile bugüne dek 2.150 kg plastik kapak toplandı ve 7 akülü, 2 manuel sandalye engelli bireylere ulaştırıldı.

ENGELLERİ KALDIRMAK İÇİN ATIK BİTKİSEL YAĞ TOPLUYORUZ

Batman Rafinerisi'nde gönüllülerinin başlattığı kampanya 2016 yılında da devam etti. Atık bitkisel yağların geri dönüşümünden elde edilen gelir; lisanslı geri dönüşüm firması tarafından engellilere destek kapsamında işitme cihazı, tekerlekli sandalye ve muhtelif aparat temininde kullanıldı. 2016 yılında 60 litre atık bitkisel yağ geri dönüşüm firmasına teslim edildi.

BATMAN VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ 5 HAZİRAN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ ETKİNLİĞİ

Tüpraş Batman Rafinerisi ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü iş birliğinde gerçekleştirilen etkinlikte, İl Müdürlüğü bina ve yerleşkesini çevreleyen 300 metre uzunluğundaki beton duvar, çevre ve doğa bilincine vurgu yapan temalarla öğrenciler tarafından boyanarak, kent estetiği ve çevre algısı konusunda renkli bir görüntüye kavuşturuldu. Tüpraş çalışanları tarafından tasarlanan temanın saha uygulamasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı politika ve yönetim anlayışına da yer verildi. Tasarım, görsel sanatlar konusunda çok sayıda eseri bulunan sanatçı Fikret Atay ile gönüllü görsel sanatlar öğretmenleri tarafından uygulandı. Batman Valiliği ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü katılımı ile zenginleşen proje kapsamında, 5 çevre okuldan 20 öğrenci ve 5 görsel sanatlar öğretmeni de çalışmanın paydaşları olarak etkinlikte yer aldı.

SPOR

ENGEL TANIMAYANLAR

2006 yılında kurulan Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Ligi'nde mücadele ediyor. 21'i lisanslı 36 sporcusu bulunan, kurulduğu günden bu yana yüzlerce engelli vatandaşımıza spor yapma imkanı sağlayan kulüp, Tekerlekli Sandalye Basketbol 1. Ligi'ne yükselme hedefiyle çalışmalarını sürdürüyor. 2016 yılında 2. Ligde Bölge Şampiyonu olan ve performanslarıyla engel tanımadıklarını gösteren takıma Tüpraş desteği devam ediyor.

BATMAN TÜPRAŞSPOR FUTBOL KULÜBÜ GENÇLERİ SPORA KAZANDIRIYOR

1995 yılında Batman Rafinerisi çalışanlarının bağımsız inisiyatifiyle kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı bir ortamda bilinçli spor yaparak bu alanda yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunuyor. Kulüp, Gençlik İl Spor Müdürlüğü, Batman Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer kulüplerle iş birliğini başarılı bir şekilde yönetiyor. Tüpraşspor Futbol Kulübü, 2016 yılı itibarıyla 10-18 yaş arası 44 lisanslı, 60 lisansız olmak üzere 104 sporcuyu bünyesinde bulundurmakta olup, 8-13 ve 19 yaş gruplarında çeşitli bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde ediyor. Yaklaşık 100 öğrencinin faydalandığı Tüpraşspor Kulübü altyapısında yetişen 1 futbolcu Milli Takım'a seçilirken birçok futbolcu profesyonel spor kulüplerine transfer olma başarısını göstermiştir. Tüpraşspor Kulübü bugüne kadar 4 dalda toplamda 16 kez şampiyonluk elde etmiştir.

KURUMSAL ÜYELİKLER

KURULUŞ ADI

1	AKİB - Akdeniz İhracatçı Birlikleri
2	ATO - Aliğa Ticaret Odası
3	BATSO - Batman Ticaret ve Sanayi Odası
4	Bosphorus Energy Club
5	DEK - Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi
6	DTD - Demiryolu Taşımacılığı Derneği
7	EBSO - Ege Bölgesi Sanayi Odası
8	ICC - Türk Milli Komitesi
9	İMMİB - (İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri)
10	İMEAK - İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası
11	İDTO - İstanbul Deniz Ticaret Odası
12	İzmit Yelken Kulübü Spor Derneği
13	KALDER - Türkiye Kalite Derneği
14	KHEYSV - Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı
15	KİD-Kurumsal İletişimciler Derneği
16	KKTSO - Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası
17	KOCYON - Koç Yönder
18	KSO - Kocaeli Sanayi Odası
19	KTO - Körfez Ticaret Odası
20	SKD- İSürdürülebilir Kalkınma Derneği
21	TBD - Türkiye Bilişim Derneği
22	TBYDE - Teknoloji Bilişim Yönetim ve Denetim Enstitüsü Derneği
23	TEİD - Türkiye Etik ve İtibar Derneği
24	TEGEP-Eğitim ve Gelişim Platformu Derneği
25	TKOJD - Türkiye Kojenerasyon Derneği
26	TKYD - Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği
27	TOBB Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
28	TURMEPA-Deniz Temiz Turmepa
29	TÜMAKÜDER - Tüm Akü İthalatçıları ve Üreticileri Derneği
30	TÜRKTRADE - Türkiye Dış Ticaret Derneği
31	TÜSİAD - Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
32	TÜYİD - Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği

PERFORMANS VERİLERİ

OPERASYONEL PERFORMANS	2012	2013	2014	2015	2016
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	22.118	21.568	20.043	27.559	28.348
Üretim Rafinaj (bin ton)	21.867	21.175	20.101	27.268	27.928
Satış (bin ton)	25.441	24.083	22.194	28.739	30.255
Ürün Dış Satımı (bin ton)	5.860	4.844	5.333	6.494	5.491
Ürün Dış Alımı (bin ton)	4.387	3.805	2.920	2.999	3.749
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	70,3	72,4	71,3	75,4	77
Kapasite Kullanım Oranı (%)	81,6	79,1	74,9	102,5	105

EKONOMİK VE İDARİ PERFORMANS	2012	2013	2014	2015	2016
Net Satışlar (milyon Amerikan doları)	23.677	21.595	18.165	13.751	11.547
Faaliyet Karı (milyon Amerikan doları)	631	22	199	1.012	781
Vergi Öncesi Kar (milyon Amerikan doları)	753	7	84	819	644
Vergi Sonrası Kar (milyon Amerikan doları)	817	629	667	938	594
FAVÖK (milyon Amerikan doları)	715	560	338	1397	1.125
Net Borç (nakit) (milyon Amerikan doları)	551	1.340	1.663	2.370	1.729
Öz Kaynak Karlılığı (ROE) (%)	31,8	24,1	25,9	35,0	21,9
Net Çalışma Sermayesi (milyon Amerikan doları)	595	-296	-677	-53	43
Yatırım Harcamaları (milyon Amerikan doları)	974	1201	959	344	213
Hisse Başına Kar (TL)	5,85	4,78	5,83	10,18	7,06
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	3,85	1,58	-	6,5	6,22
Hisse Başına Temettü Net (TL)	3,27	1,34	-	5,53	5,29
Vergi ve Benzer Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	26.643	28.607	23.433	30.796	37.548
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	9,1	9,34	9,31	9,44	9,42
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	348	386	769	1.573	1.921
Yurtiçi	177	214	305	1.122	1.200
Özel İmalat	20	14	20	12	5
Yurtdışı	151	158	444	439	716
Yerel Alım Oranı (%)	56,70	59,05	42,26	72,10	62,72
Alınan Teşvikler (milyon TL)	22,20	77,24	70,49	320,50	209,54

ÇEVRESEL PERFORMANS	2012	2013	2014	2015	2016
Doğrudan Enerji Tüketimi	70.622	68.752	66.529	75.678	101.639
Doğal Gaz	34.784	32.863	32.906	30.258	39.085
Fuel Oil	12.650	10.966	8.811	13.184	15.487
Fuel Gaz	20.543	22.285	22.770	29.624	44.265
Kok	2.645	2.638	2.042	2.611	2.802
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	464	395	505	384	518
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	71.086	69.147	67.034	76.062	102.156
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	-0,41	-2,73	-3,06	13,47	-12,51
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/Ton)	3,21	3,21	3,35	2,76	3,60
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri	105,3	102,1	101,6	105,3	103,4
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	97	40	22	21	18
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (TJ)	5.255	2.841	1.772	1.031	1.263
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon TL)	159	61	51	25	28
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (Ton CO2e)	348.173	189.019	126.442	71.744	92.675
Toplam Su Tüketimi (milyon m3)	21	19	17,8	25,7	31,2
Yeraltı Kaynağı	0	0	0	0	0
Yüzey Kaynağı	20	18,8	17,2	19	16,3
Şebeke	0,7	0,6	0,5	1	1,2
Diğer (Körfez Belediyesinden alınan arıtılmış atıksu)	-	-	0,04	5,7	13,8
Su Tüketimindeki Değişim (%)	10,5	-9,5	-6,3	44	21
İşlenen Ham Petrol Başına Su Kullanım Oranı (m3/Ton)	1	0,9	0,9	0,7	0,6
Toplam Su Gerikazanımı (milyon m3)	10	11	12	17,3	20
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	32,2	36,3	40,7	40,1	39
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m3)	13,1	11,6	10,2	11,3	17,1
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	38.028	27.450	112.664	25.538	41.506
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	22.944	19.411	94.974	14.192	30.971
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	15.084	8.039	17.690	11.346	10.534
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar					
Geri Dönüşüm (ton)	27.471	21.045	39.724	17.812	27.746
Bertaraf (ton)	10.577	6.405	72.940	7.726	13.759
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	72	76,7	35,3	69,7	66,8
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	8.836	6.635	1.460	223	600
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO2 Emisyonu Miktarı (ton CO2e)	2.916	2.191	482	75	200
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	212,17	197,41	179,09	200,16	346,33
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	35.719	46.418	15.512	17.787	17.331
Tüpraş Çalışanları	15.138	23.751	3.302	7.438	4.310
Müteahhit Çalışanı	14.644	19.727	8.385	10.121	13.021
Toplum	5.937	2.940	3.825	228	0

SOSYAL PERFORMANS	2012	2013	2014	2015	2016
Toplam Eğitim (kişi x saat)	289.095	167.961	388.696	234.311	284.878
<i>Kadın</i>	32.125	19.562	31.172	2.306	21.827
<i>Erkek</i>	256.970	148.399	357.524	20.002	263.051
<i>Ofis Çalışanları</i>	129.599	68.240	92.571	7.130	68.835
<i>Saha Çalışanları</i>	159.496	99.721	296.125	15.178	216.043
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	63	35,6	82	49,7	
<i>Kadın</i>	88	49,3	80	79,9	52,0
<i>Erkek</i>	61	34,4	83	47	56,3
<i>Ofis Çalışanları</i>	131	65,2	89	95,3	61,6
<i>Saha Çalışanları</i>	45	27,2	81	37	54,3
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	75.190	82.533	110.694	104.091	135.951
<i>Tüpraş Çalışanları</i>	28.550	44.775	70.004	40.495	85.609
<i>İş Ortağı Çalışanları</i>	46.640	37.758	40.690	63.596	50.342
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat)	1,5	1,1	1,6	2,5	1,9
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	289	26	308	315	354
Ölümlü Kaza Sayısı	1	0	2	1	1
Toplam Tedarikçi Sayısı	1.383	1.595	2.012	2.238	2.266
İnsan Hakları Taraması Yapılan Tedarikçi ve Yüklenici Sayısı	157	26	0	0	0
Çalışan Memnuniyeti (%)	57	60	57,3	50	53
Müşteri Memnuniyeti (%)	85	-	83,8	88,8	89
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	98,9	97,3	93,4	95,8	88,8
Koç Holding Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	42,72	48,22	54,9	63,9	77,4
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	16,07	25,56	8,9	17,3	24,4
Toplam Stajyer Sayısı	1.704	1.292	993	1.009	6.027
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı					
<i>Ofis Çalışanları</i>	2,5	2,6	2,6	2,6	2
<i>Saha Çalışanları</i>	4,4	4,4	4,2	4,1	3,3

ÇALIŞAN DEMOGRAFİSİ		2015	2016
Toplam Çalışan Sayısı		4.780	4.979
	<i>Kadın</i>	395	412
	<i>Erkek</i>	4.385	4.567
Müteahhit Firma Çalışanları		605	601
	<i>Kadın</i>	176	179
	<i>Erkek</i>	429	422
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı			
	Belirsiz Süreli İş Akdi İle Çalışanlar	4.778	4.977
	<i>Kadın</i>	395	412
	<i>Erkek</i>	4.383	4.565
	Geçici İş Akdi İle Çalışanlar	2	2
Kategoriye Göre Çalışanlar			
	Saha Çalışanı	3.728	3.899
	<i>Kadın</i>	137	136
	<i>Erkek</i>	3.591	3.763
	Ofis Çalışanı	1.052	1.080
	<i>Kadın</i>	258	276
	<i>Erkek</i>	794	804
İstihdam Türüne Göre Çalışanlar			
	Tam Zamanlı	4.780	4.979
	<i>Kadın</i>	395	412
	<i>Erkek</i>	4.385	4.567
	Yarı Zamanlı	0	0
Yaş Gruplarına Göre Çalışanlar			
	<i>30 yaş altı</i>	1.305	1.435
	<i>30 - 50 yaş arası</i>	2.857	2.979
	<i>50 yaş üstü</i>	618	565
Üst Düzey Yöneticiler		24	27
	<i>Kadın</i>	1	1
	<i>Erkek</i>	23	26
Orta Düzey Yöneticiler		170	159
	<i>Kadın</i>	25	22
	<i>Erkek</i>	145	137
İşe Alınan Çalışanlar		274	496
	<i>Kadın</i>	27	44
	<i>Erkek</i>	247	452

ÇALIŞAN DEMOGRAFİSİ		2015	2016
İşten Ayrılan Çalışanlar		208	297
Kadın		22	27
Erkek		186	270
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışanlar		3.728	3.899
Çocuk İznine Ayrılan Çalışan Sayısı		20	37
Çocuk İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı		14	5
Kreş Hizmetinden Faydalanan/Maddi Destek Alan Çalışan Sayısı		0	0
İlk Defa Üst Düzey Yönetici Olarak Terfi Eden Çalışan Sayısı		1	1
Terfi Eden Çalışanlar		304	288
Kadın		91	35
Erkek		213	253
Liderlik Eğitimi Alan Çalışanlar		11.941	8.015
Kadın		9.422	1.594
Erkek		2.519	6.421
Mentorluk Hizmeti Alan Çalışanlar		0	4
Kadın		0	0
Erkek		0	4
Koçluk Hizmeti Alan Çalışanlar		25	16
Kadın		2	5
Erkek		23	11

GRI İÇERİK İNDEKSİ

GÖSTERGE	AÇIKLAMALAR VE SAYFA NUMARALARI	HARİÇ TUTULAN
GRI 101: Temel 2016		
GRI 102: Genel Göstergeler 2016		
Kurumsal Profil		
102-1	İletişim (arka kapak içi)	-
102-2	http://www.tupras.com.tr/urunler	-
102-3	İletişim (arka kapak içi)	-
102-4	Tüpraş tedarik ve ihracat operasyonları dışında tüm operasyonlarını Türkiye'de gerçekleştirmektedir	-
102-5	Tüpraş 2016 Faaliyet Raporu (s.100)	-
102-6	Tüpraş 2016 Faaliyet Raporu (s.44-47)	-
102-7	Rakamlarla Tüpraş (s.7), İşgücü Uygulamaları (s.28), Performans Verileri (s.50, 53)	-
102-8	Performans Verileri (s.53)	-
102-9	Tedarikçi Deneyimi (s.24)	-
102-10	https://www.tupras.com.tr/ozel-durum-aciklamalari	-
102-11	Sistem ve Standartlar (s.26), Varlık Yönetimi (s.26), Afet ve Acil Durum Hazırlığı (s.27), Güvenlik (s.27), Risk Yönetimi (s.10-11), İç Denetim ve Kontrol (s.11)	-
102-12	Kapsayıcı İşyeri (s.29-30)	-
102-13	Kurumsal Üyelikler (s.48)	-
Strateji		
102-14	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (s.3); Genel Müdür'ün Mesajı (s.5)	-
102-15	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (s.3); Genel Müdür'ün Mesajı (s.5), Risk Yönetimi (s.10-11), İç Denetim ve Kontrol (s.11)	-
Etik ve Dürüstlük		
102-16	https://www.tupras.com.tr/etik-kurallar	-
Yönetişim		
102-18	Tüpraş 2016 Faaliyet Raporu (s.115-117)	-
Paydaş Katılımı (s.9-10)		
102-40	Paydaş Katılımı (s.9-10)	-
102-41	Kapsayıcı İşyeri (s.29-30)	-
102-42	Paydaş Katılımı (s.9-10)	-
102-43	Paydaş Katılımı (s.9-10)	-
102-44	Müşteri Deneyimi (s.24)	-

GÖSTERGE	AÇIKLAMALAR VE SAYFA NUMARALARI	HARİÇ TUTULAN
Raporlama Uygulaması		
102-45	Rapor Hakkında (s.1)	-
102-46	Rapor Hakkında (s.1), Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8)	-
102-47	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8)	-
102-48	Rapor Hakkında (s.1)	-
102-49	Rapor Hakkında (s.1)	-
102-50	Rapor Hakkında (s.1)	-
102-51	Rapor Hakkında (s.1)	-
102-52	Rapor Hakkında (s.1)	-
102-53	İletişim (arka kapak içi)	-
102-54	GRI İçerik İndeksi (s.56-59)	-
102-55	GRI İçerik İndeksi (s.56-59)	-
102-56	Rapor Hakkında (s.1), GRI İçerik İndeksi (s.56-59), Yasal Uyarı (arka kapak içi)	-

Öncelikli Konular

STANDART	GÖSTERGE	AÇIKLAMALAR VE SAYFA NUMARALARI	DAHİL EDİLMEYEN
Enerji Verimliliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Enerjinin Geleceği(s.12-15)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Enerjinin Geleceği(s.12-15)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Enerjinin Geleceği(s.12-15)	-
GRI 302: Enerji 2016	302-1 Organizasyonun enerji tüketimi	Enerjinin Geleceği(s.12-15), Performans Verileri (s.50-54)	-
	302-3 Enerji yoğunluğu	Enerjinin Geleceği(s.12-15), Performans Verileri (s.50-54)	-
	302-4 Enerji tüketiminin azaltılması	Enerjinin Geleceği(s.12-15), Performans Verileri (s.50-54)	-
Üretimin Çevresel Etkileri			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Üretimin Çevresel Etkileri (s.17)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Üretimin Çevresel Etkileri (s.17)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Üretimin Çevresel Etkileri (s.17)	-
GRI 301:Materyaller 2016	301-1 Kullanılan Materyallerin Ağırlık ya da Hacmi	Rakamlarla Tüpraş (s.7), Performans Verileri (s.50-54)	-
GRI 304: Biyoçeşitlilik 2016	304-1 Koruma Alanlarında ya da Yakınlarında Bulunan Operasyonel Sahalar	Üretimin Çevresel Etkileri (s.20)	-
GRI 306:	306-1 Kalite ve hedef bazında atık su deşarjı	Üretimin Çevresel Etkileri (s.19), Performans Verileri (s.50-54)	-
Kirleticiler ve Atıklar 2016	306-2 Tür ve bertaraf metodu bazında atıklar	Üretimin Çevresel Etkileri (s.20), Performans Verileri (s.50-54)	-

STANDART	GÖSTERGE	AÇIKLAMALAR VE SAYFA NUMARALARI	DAHİL EDİLMİYEN
Su Yönetimi			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi, Su Yönetimi (s.18-19)	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Su Yönetimi (s.18-19)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Su Yönetimi (s.18-19)	-
GRI 303: Su 2016	303-1 Kaynak bazında Su Tüketimi	Su Yönetimi (s.18-19), Performans Verileri (s.50-54)	-
	303-2 Su tüketiminde belirgin ölçüde etkilenen su kaynakları	Su Yönetimi (s.18-19), Performans Verileri (s.50-54)	-
	303-3 Geri dönüştürülen ve tekrar kullanılan su	Su Yönetimi (s.18-19), Performans Verileri (s.50-54)	-
Sera Gazları ve İklim Değişikliği			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Enerjinin Geleceği (s.12-15), Çevre Yönetimi (s.16)	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Enerjinin Geleceği (s.12-15), Çevre Yönetimi (s.16)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Enerjinin Geleceği (s.12-15), Çevre Yönetimi (s.16)	-
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-5 Sera gazı emisyonlarının azaltılması	Enerjinin Geleceği (s.12-15), Çevre Yönetimi (s.16), Performans Verileri (s.50-54)	-
Sürdürülebilir Enerji Kaynakları			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Enerji Alternatifleri (s.14-15)	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Enerji Alternatifleri (s.14-15)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Enerji Alternatifleri (s.14-15)	-
İnovasyon, Ar-Ge ve Dijitalleşme			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), İnovasyon ve Dijital Dönüşüm (s.22-23)	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İnovasyon ve Dijital Dönüşüm (s.22-23)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İnovasyon ve Dijital Dönüşüm (s.22-23)	-
GRI 203:	203-1 Altyapı Yatırımları ve Desteklenen Hizmetler	Yatırımlar (s.25), Yerel Ekonomiye Katkı (s.36), Sosyal Sorumluluk (s.37-46)	-
Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-2 Belirgin Dolaylı Ekonomik Etkiler	Akaryakıt Piyasası (s.14), İnovasyon ve Dijital Dönüşüm (s.22-23), Yatırımlar (s.25), Yerel Ekonomiye Katkı (s.36), Sosyal Sorumluluk (s.37-46)	-
Yasal Uyum			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Risk Yönetimi (s.10-11), İç Denetim ve Kontrol (s.11)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Risk Yönetimi (s.10-11), İç Denetim ve Kontrol (s.11)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Risk Yönetimi (s.10-11), İç Denetim ve Kontrol (s.11)	-
GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-3 Kesinleşmiş Yolsuzluk Vakaları ve Alınan Tedbirler	Bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-
GRI 307: Çevre Yasalarına Uyum 2016	307-1 Çevre Yasa ve Düzenlemelerine Karşı Uyumsuzluk Durumları	Bu türden durumlar sonucunda raporlama döneminde alınan belirgin bir düzeyde para cezası ya da yaptırım bulunmamaktadır.	-
GRI 419: Sosyo-Ekonomik Uyum	419-1 Sosyo-Ekonomik Alanlarda Yasa ve Düzenlemelere Karşı Uyumsuzluk Vakaları	Bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-

STANDART	GÖSTERGE	AÇIKLAMALAR VE SAYFA NUMARALARI	DAHİL EDİLMİYEN
İş Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), İş Sağlığı ve Güvenliği (s.34-35)	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İş Sağlığı ve Güvenliği (s.34-35)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İş Sağlığı ve Güvenliği (s.34-35)	-
GRI 403:	403-1 Resmi yönetim-çalışan iş sağlığı ve emniyeti komiteleri	Kapsayıcı İşyeri (s.29-30)	-
İş Sağlığı ve Güvenliği 2016	403-2 Yaralanma, meslek hastalığı, kayıp gün, ve devamsızlık türleri ve oranları; ve iş nedenli ölüm sayısı	İş Güvenliği (s.34-35)	-
Müşteri Deneyimi			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Müşteri Deneyimi (s.24)	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Müşteri Deneyimi (s.24)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Müşteri Deneyimi (s.24)	-
Varlık Yönetimi ve Emre Amadelik			
GRI 103:	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.8), Varlık Yönetimi (s.26),	-
Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Afet ve Acil Durum Yönetimi (s.27)	-
		Varlık Yönetimi (s.26), Afet ve Acil Durum Yönetimi (s.27)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Varlık Yönetimi (s.26), Afet ve Acil Durum Yönetimi (s.27)	-

İLETİŞİM

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Sürdürülebilirlik Raporu hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek, görüş ve önerilerinizi iletmek için:

Kurumsal İletişim Müdürlüğü
kurumsal.iletisim@tupras.com.tr

İletişim:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Müdürlüğü
41790 Körfez Kocaeli
T: 0262 316 30 00
F: 0262 316 30 10-11
www.tupras.com.tr

Raporlama Danışmanı:

www.kiymetiharbiye.com

Tasarım:

www.kutayguven.com

Yasal Uyarı:

Sürdürülebilirlik Raporu (Rapor), Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş") tarafından GRI (Global Reporting Initiative) raporlama ilkeleri kapsamında hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgiler ve görüşler Tüpraş tarafından temin edilmiş ve bu raporun amacı için bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu rapor sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz. Bu raporda yer alan bilgiler Tüpraş hisselerinin satımına ait herhangi bir teklif ya da teklif bir parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet teşkil etmez ve bu raporun yayımlanması ile bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu raporun hazırlanma zamanı itibarıyla yer alan tüm bilgiler ve ilişkili belgelerin doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler iyi niyetle açıklanmış ve güvenilir kaynaklara dayanmaktadır. Ancak Tüpraş bu bilgilere ilişkin herhangi bir beyan, garanti veya taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak, Tüpraş veya bağlı hiçbir şirketi ya da onların yönetim kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu raporda yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.